

Eriaruanne

ELi meetmed ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks

Kontrollisüsteemid on kehtestatud, kuid neid nõrgestavad liikmesriikide ebaühtlased kontrollid ja sanktsioonid

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Sisukord

	Punkt
Kokkuvõte	I–V
Sissejuhatus	01–23
Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük	04–06
Ülemaailmsed meetmed ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks	07–10
Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse ELi raamistik	11–20
Seaduslikkus ei taga kestlikkust	21–23
Auditi ulatus ja käsitusviis	24–26
Tähelepanekud	27–91
Impordikontrollisüsteem on vähendanud ebaseaduslike kalandustoodete ELi turule jõudmise ohtu, kuid liikmesriikide kontrollid on ebaühtlased	28–63
ELi püügi sertifitseerimissüsteem parandas jälgitavust ja tugevdas impordikontrolli	28–34
Liikmesriikide kontrollide ulatuse ja kvaliteedi olulised erinevused nõrgendavad süsteemi	35–45
ELi püügi sertifitseerimissüsteem on paberipõhine, mis vähendab tõhusust ja suurendab pettuseohtu	46–49
ELi kaardisüsteem on osutunud kasulikuks, kuid mõjutab sageli riike, kus ELi kalakaubandus on minimaalne, ja selles esineb lünki	50–63
Liikmesriigid avastasid ebaseadusliku kalapüügi riiklike laevastike poolt ja oma vetes, kuid sanktsioonid ei ole alati hoiatavad	64–91
Liikmesriikide kontrollidega laevastike ja vete üle avastati ebaseaduslikku kalapüüki	64–69
Komisjon tuvastas olulisi puudusi riiklikes kontrollisüsteemides ja on alustanud nende kõrvaldamist	70–74
ELi rahastatud projektid aitasid kontrollisüsteemi tugevdada	75–83

Liikmesriikide kehtestatud sanktsioonid varieeruvad ning ei ole alati hoiatavad

84–91

Järeldused ja soovitused

92–103

Lisad

I lisa. Rahvusvahelised õigusaktid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks

II lisa. ELi püügi sertifitseerimissüsteemi ning USA ja Jaapani sarnaste süsteemide võrdlusanalüüs

Lühendid

Mõisted

Komisjoni vastused

Ajakava

Auditirühm

Kokkuvõte

I Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük on üks suurimaid ohte mereökosüsteemidele, kahjustades kalavarude säästvaks majandamiseks tehtavaid jõupingutusi. EL on kalanduses oluline ülemaailmne osaleja, seda nii oma kalalaevastiku poolest (umbes 79 000 laeva) kui ka maailma suurima kalandustoodete importijana (34% maailma kogukaubandusest). EL on võtnud kohustuse saavutada kestliku arengu eesmärk 14.4, et lõpetada ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük 2020. aastaks. Seda eesmärki ei ole saavutatud, jätkusuutmatu kalapüük toimub edasi ning on oht, et ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud tooteid müüakse ELi turul.

II Uurisime ELi raamistikku, meetmeid ja kulutusi, mille eesmärk on vältida ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi saaduste jõudmist ELi kodanike toidulauale. Euroopa Parlament palus kontrollikojal selle kohta 2018. ja 2021. aastal aru anda. Käesoleva aruande eesmärk on kaasa aidata ebaseadusliku kalapüügi vastase võitlusega seotud poliitilistele aruteludele ja õiguslastele muudatustele. Audit hõlmas aastaid 2014–2020. Keskendusime järgmistele teemadele:

- o ebaseaduslike kalandustoodete impordi tõkestamise kontrollisüsteemide tõhusus;
- o liikmesriikide laevastike ja vete kontrollisüsteemide tõhusus.

III Kokkuvõttes järel dame, et ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks kehtestatud kontrollisüsteemid on osaliselt tõhusad – ehkki need maandavad riski, vähendab nende tõhusust kontrollide ja sanktsioonide ebaühtlane kohaldamine liikmesriikides.

IV Meie peamised leiud on järgmised.

- a) EL kehtestas 2008. aastal püügi sertifitseerimissüsteemi, et tagada imporditud kalandustoodete seaduslikkus. Toote seaduslikkuse tagamine ei taga siiski seda, et toode on kestlikul viisil hangitud. Leidsime, et süsteem oli parandanud jälgitavust ja tugevdanud impordikontrolli. Siiski võivad kontrollide ulatuse ja kvaliteedi erinevused liikmesriikides kahjustada süsteemi tõhusust. Asjaolu, et süsteem on digiteerimata, vähendab tõhusust ja suurendab pettuseohtu.
- b) Kui komisjon ja nõukogu leiavad, et kalandustooteid ELi eksportivates kolmandates riikides kehtestatud kontrollisüsteemid on puudulikud, võivad nad võtta meetmeid reformide soodustamiseks. Leidsime, et need meetmed on

osutunud kasulikuks ja käivitanud positiivseid uuendusi enamikus asjaomastes riikides.

- c) Liikmesriigid vastutavad ELi kalanduse kontrollisüsteemi nõuetekohase kohaldamise eest. Leidsime, et liikmesriikide kontrollidega avastati sageli ebaseadusliku kalapüügi juhtumeid. Komisjon on siiski tuvastanud mõnes liikmesriigis märkimisväärsed puudusi kalanduse kontrollisüsteemides, mis põhjustavad ülepüüki ja püüginumbrite tegelikust väiksemana näitamist. Komisjon tegeleb nende puuduste kõrvaldamisega.
- d) Euroopa Merendus- ja Kalandusfond toetas järelvalve-, kontrolli- ja jõustamistegevust kogueelarvega 580 miljonit eurot. Leidsime, et neljas liikmesriigis auditeeritud 23 projekti olid kooskõlas prioriteetidega ja aitasid kontrollisüsteemi tugevdada.
- e) ELi raamistiku kohaselt peavad liikmesriigid mis tahes eeskirjade tõsise rikkumise eest kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused. Kuigi suurem osa avastatud tõsistest rikkumistest tõi kaasa karistused, olid need sarnaste rikkumiste eest liikmesriigiti väga erinevad. Mõnes liikmesriigis ei olnud karistused rikkumisest tuleneva majandusliku kasuga proportsioonis ega hoiatava mõjuga.

V Nende leidude alusel esitame komisjonile järgmised soovitused:

- o jälgida seda, et liikmesriigid tugevdaksid kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi ärahoidmiseks, ning võtta vajalikke meetmeid;
- o tagada, et liikmesriigid kohaldavad ebaseadusliku kalapüügi eest hoiatavaid karistusi.

Sissejuhatus

01 EL on kalanduses oluline ülemaailmne osaleja. Tal on üks maailma suurimaid kalalaevastikke ligikaudu 79 000 laevaga¹, ning tema arvele langeb 6% maailma kalapüügitoodangust². Kalandussektor annab tööd 129 540 kalurile ja toodab tulu 6,3 miljardit eurot aastas. Turumahu poolest on juhtivad liikmesriigid Hispaania, Taani, Prantsusmaa ja Madalmaad³.

02 EL tarbib palju rohkem kalandussaaduseid kui ise püüab või kasvatab, importides nõudluse rahuldamiseks 60% tarbitavatest toodetest. Sellega on ta maailma suurim kalandustoodete importija (34% maailma kogukaubandusest)⁴.

03 2020. aastal importis EL 23 miljardi euro väärtuses kalandustooteid. *Joonisel 1* on näidatud tema peamised tarnijad.

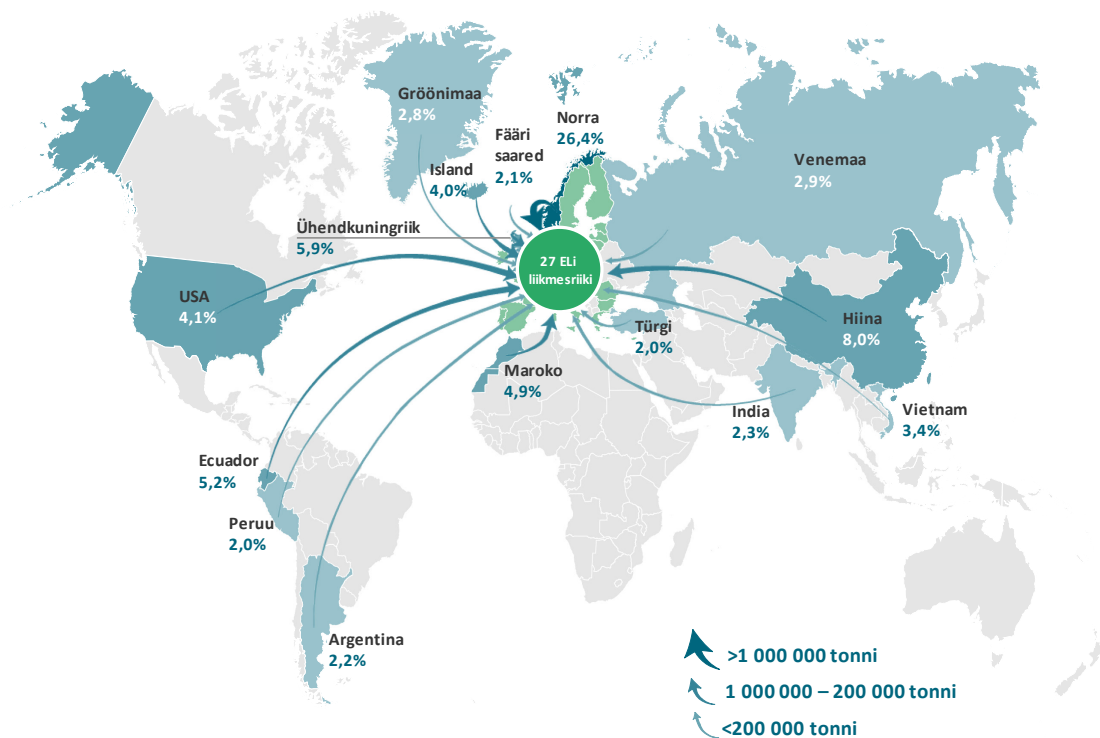
¹ Liikmesriikide esitatud andmete kokkuvõtlik aruanne.

² Kalapüügi- ja vesiviljelustooted.

³ Eurostati kalandusstatistika.

⁴ The State of the World Fisheries and Aquaculture 2020.

Joonis 1. Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete import: peamised tarnijad (protsent 2020. aasta kogumahust)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda Eurostati andmete alusel.

Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük

04 Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük (ETR-kalapüük) hõlmab mitmesuguseid püügitegevusi⁵, mis on vastuolus riiklike ja piirkondlike kaitse- ja majandamismeetmetega ning rahvusvahelisest õigusest tulenevate lipuriigi kohustustega. Püügitegevus on

- **ebaseaduslik**, kui see toimub ilma litsentsi või loata, vastuolus kaitse- ja majandamismeetmetega või siseriiklike õigusaktide/rahvusvaheliste kohustustega;
- **teatamata**, kui sellest ei ole asjaomastele ametiasutustele teatatud või on esitatud valeandmeid;

⁵ Täispikk määratlus on ära toodud [ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimise, ärahoidmise ja lõpetamise rahvusvahelises tegevuskavas ning FAO sadamariigi meetmete lepingus](#).

- o **reguleerimata**, kui see toimub piirkondades, kus puuduvad kohaldatavad kaitse- ja majandamismeetmed, ning viisil, mis ei ole kooskõlas riigi kohustustega kaitsta mere elusressursse, või kui kalalaeval ei ole riikkondsust.

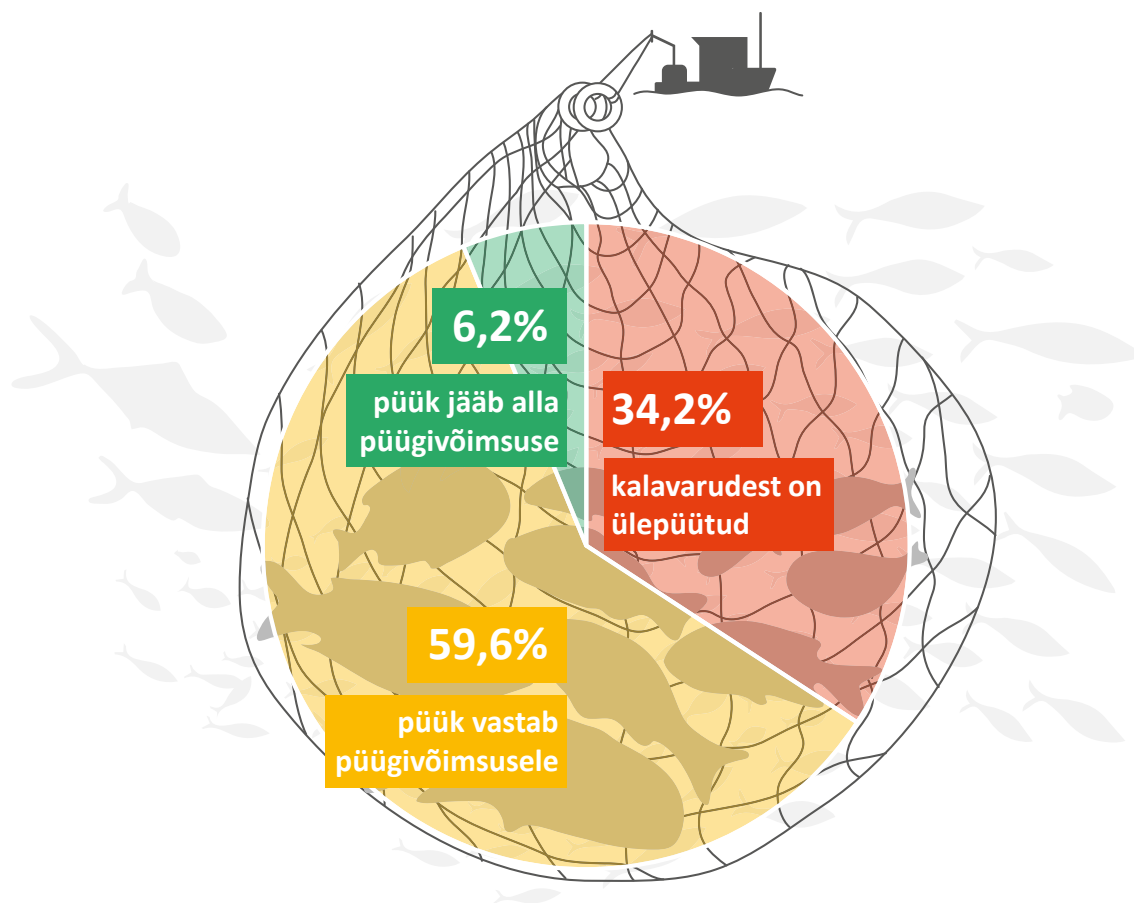
05 ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) hinnangul on ligikaudu 94% maailma kalavarudest täielikult ära kasutatud või ülepüütud⁶ (vt *joonis 2*). Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük kahandab kalavarusid, kujutades endast ühte suurimat ohtu mereökosüsteemidele, õõnestades jõupingutusi kalavarude säästvaks majandamiseks⁷ ja viies osa neist väljasuremise äärel⁸.

⁶ The State of World Fisheries and Aquaculture 2020.

⁷ FAO veebisait ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi kohta.

⁸ Maailmamere tippkohtumine: uued algatused tugevdavad ELi juhtpositsiooni maailmamere kaitsmisel.

Joonis 2. Kalavarude kasutamine

Märkus: protsendimäärad kajastavad kõiki kalavarusid võrdselt, olenemata nende biomassist ja püügist.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda [FAO andmete](#) põhjal.

06 Kuigi ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi täpset ulatust on raske kindlaks määrata, hinnati seda ühes selleteemalises uuringus⁹ 2000. aastate alguses 10–26 miljonile tonnile kogu maailmas, mis moodustab 11–19% teatatud püügist väärtusega 10–23 miljardit USA dollarit.

Ülemaailmsed meetmed ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks

07 Kalandustooteid saab nende teekonnal võrgust taldrikuni püüda, ümber laadida, lossida, säilitada, töödelda, transportida ja müüa piki väga keerukaid ja globaliseerunud tarneahelaid. Ebaseadusliku kalapüügi vastane võitlus nõuab seetõttu

⁹ [Estimating the Worldwide Extent of Illegal Fishing](#), David J. et al, 2009.

ülemaailmseid meetmeid kõigilt asjaosalistelt, sealhulgas suveräänsetelt riikidelt kui lipu-, ranniku-, sadama- ja turustusriikidelt (vt [joonis 3](#)).

Joonis 3. Lipu-, ranniku-, sadama- ja turustusriikide kohustused

Lipuriik

Kõik suveräänsed riigid võivad anda oma lipu kalalaevale, kui laeva ja lipuriigi vahel on tegelik seos. Lipuriigid peavad omama tõhusat jurisdiktsiooni ja kontrolli kõigi oma lipu all sõitvate laevade üle, olenemata viimaste asukohast.

Rannikuriik

Rannikuriigid peavad omama jurisdiktsiooni kogu püügitegevuse üle oma majandusvööndis. Rannikuriikidel lasub esmane vastutus kaitse- ja majandamismeetmete vastuvõtmise ja jõustamise eest oma majandusvööndis.

Sadamariik

Sadamariigid peavad kehtestama tingimused välisriikide lipu all sõitvate laevade sisenemiseks oma sadamatesse ja viima läbi kontrolle tagamaks, et ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevad laevad ei saa oma saaki lossida.

Turustusriik

Turustusriigid peavad tagama, et imporditud tooted ei ole saadud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist, ning tagama kalandustoodete turustamise ja nendega kauplemise läbipaistvuse kooskõlas kalavarude kaitse- ja majandamismeetmetega.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

08 ÜRO ja selle Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon on mõlemad välja töötanud ja vastu võtnud mitmeid õiguslikult siduvaid vahendeid, tegevuskavu ja vabatahtlikke suuniseid. Need moodustavad rahvusvahelise raamistiku vastutustundliku kalapüügi ning ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse jaoks. Vahendid on ära toodud [lisas](#).

09 Piirkondlikud kalandusorganisatsioonid on rahvusvahelise kalavarude majandamise peamised sidusrühmad. Need hõlmavad riike, kellel on konkreetsetes piirkonnas kalapüügihuvid, ning vastutavad piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude ühise majandamise eest. Enamik neist organisatsioonidest on volitatud kehtestama oma liikmetele siduvaid püügi- ja püügikoormuse piiranguid, tehnilisi meetmeid ja kontrollikohustusi. EL on kõigi peamiste rahvusvaheliste õigusaktide osaline ning 18 piirkondliku kalandusorganisatsiooni ja kalandusasutuse liige¹⁰.

¹⁰ Piirkondlikud kalandusorganisatsioonid.

10 Võitlus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu kuulub ÜRO Peaassamblee poolt 2015. aastal seatud kestliku arengu eesmärkide alla¹¹. Kestliku arengu 14. eesmärgi „Veealune elu“ raames seati seoses säästva kalapüügiga 2020. aastaks ambitsioonikas alameesmärk (14.4): „reguleerida tõhusalt kalapüüki, teha lõpp ülepüügile ja ebaseaduslikule, teatamata ja reguleerimata kalapüügile ning hävitavate tagajärgedega kalastusviisidele (...)“. EL on pühendunud selle eesmärgi saavutamisele, et lõpetada ebaseaduslik kalapüük 2020. aastaks¹². Seda eesmärki ei ole saavutatud¹³, jätkusuutmatu kalapüük toimub edasi¹⁴ ning endiselt püsib oht, et ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud tooteid (edaspidi „ebaseaduslikud kalandustooted“) müüakse ELi turul.

Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse ELi raamistik

11 Kalanduspoliitika kuulub ELi ainupädevusse, mis tähendab, et ainult EL saab reguleerida ja vastu võtta siduvaid õigusakte mere bioloogiliste ressursside kaitse kohta, tehes seda ühise kalanduspoliitika raames. Kõnealuses poliitikas on sätestatud Euroopa kalalaevastiku majandamise ja kalavarude kaitse eeskirjad. Näiteks on ELi eeskirjadega kehtestatud teatavate püügipiirkondade kvoodid ja kalade alammõõdud. EL reguleerib ka kalapüügivahendeid ja võib keelata kalapüügi teatavatel aladel või aastaegadel.

12 ELi kalanduspoliitika oluline osa on ühise turukorralduse määrus. Sellega kehtestatakse kalandustoodete ELi turustamisstandardid ja tarbijate teavitamise nõuded (märgistamine), et võimaldada tarbijatel teha teadlikke ostuvalikuid. Näiteks peab märgisel olema märgitud tootenimetus, tootmismeetod, püügipiirkond ja püügivahend. Puudub ELi märgis, mis tõendaks kalandustoote kestlikkust.

¹¹ ÜRO kestliku arengu eesmärgid.

¹² Ühisteatis: „Rahvusvaheline ookeanide majandamine: meie ookeanide tulevikku hõlmav kava“.

¹³ Euroopa kestliku arengu 2021. aasta aruanne.

¹⁴ „Status of marine fish and shellfish stocks in European seas“.

13 Ühise kalanduspoliitika raames on EL võtnud vastu järgmised peamised regulatiivsed vahendid ja eraldanud rahalisi vahendeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks.

ELi õigusraamistik

14 Ebaseadusliku kalapüügi vastase võitluse peamised regulatiivsed vahendid on [ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määrus](#) (peamiselt seoses impordiga) ja [kalanduskontrolli määrus](#) (keskendub peamiselt nõuete järgimisele ELi kalurite poolt).

15 [Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määrus](#) on peamine ELi vahend sellise kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks. Selles nõutakse, et liikmesriigid võtaksid meetmeid kalalaevade ja ELi kodanike vastu, kes tegelevad ebaseadusliku kalapüügiga kõikjal maailmas. Määruse kaks kõige olulisemat elementi on püügi sertifitseerimissüsteem ja kaardisüsteem. Esimese eesmärk on tagada impordi seaduslikkus ja teisega määratakse kindlaks kolmandad riigid (ELi mittekuuluvad riigid), kes ei tee ebaseadusliku kalapüügi vastases võitluses koostööd.

16 [Kalanduskontrolli määruses](#) keskendutakse ELi laevastiku tegevusele, luues kogu ELi hõlmava kontrollisüsteemi ühise kalanduspoliitika järgimise tagamiseks. Seda kohaldatakse igasuguse ELi vetes toimuva püügitegevuse suhtes ning ELi laevade poolt mujal teostatava püügitegevuse suhtes. Seda täiendab [määrus välispüügilaevastike jätkusuutliku majandamise kohta](#). Määruses keskendutakse ELi vetes tegutsevate kolmandate riikide kalalaevade ja mujal kalastavate ELi laevade kontrollimisele.

17 [Kontrollimäärus](#) sisaldab sätteid liikmesriikide ja ettevõtjate kohta, et ennetada ebaseaduslikku kalapüüki ja selle vastu võidelda. Need hõlmavad järgmist:

- vetele ja kalavarudele juurdepääsu jälgimine;
- kalapüügivõimaluste ja püügivõimsuse kasutamise kontrollimine;
- asjakohaste jõustamismeetmete tagamine rikkumiste korral;
- kalandustoodete jälgitavuse ja kontrolli võimaldamine kogu tarneahelas, võrgust taldrikuni.

18 2017. aasta aprillis avaldas Euroopa Komisjon oma hinnangu kalanduskontrolli määrusele¹⁵, jõudes järeldusele, et kontrollisüsteemi tõhusust takistavad puudused määruse ülesehituses. Komisjon tegi oma 31. mai 2018. aasta ettepanekus¹⁶ ELi kalanduse kontrollisüsteemi läbivaatamise kohta mitu ettepanekut kontrollimääruse muutmiseks. 2022. aasta maiks ei olnud ettepanekut vastu võetud.

ELi rahaliste vahendite kasutamine

19 EL annab rahalisi vahendeid kalanduskontrolli toetamiseks. [Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist \(EMKF\)](#) rahastati ELi merendus- ja kalanduspoliitikat aastatel 2014–2020. Euroopa Liidu prioriteedi nr 3 „Ühise kalanduspoliitika rakendamise edendamine“ raames toetati fondist seire-, kontrolli- ja jõustamistegevust kogeeelarvega 580 miljonit eurot. Selle järeltulija, Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond, jätkab kontrollimeetmete toetamist aastatel 2021–2027. Vähemalt 15% ELi rahalisest toetusest liikmesriigi kohta (kokku 797 miljonit eurot) on kavas eraldada kalanduse tõhusa kontrolli ja jõustamise edendamiseks koos usaldusväärsete andmetega teadmispõhiste otsuste tegemiseks. Neid summasid täiendab riiklik kaasrahastamine.

Rollid ja kohustused

20 Komisjoni merendus- ja kalandusajade peadirektoraat (DG MARE) on peamine ühise kalanduspoliitika järelevalve eest vastutav organ. Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA) edendab ja koordineerib ühtsete riskijuhtimismeetodite väljatöötamist ning korraldab koolitust ja koordineerimist/koostööd riiklike kontrolli- ja inspekteerimisasutuste vahel. Liikmesriigid vastutavad ühise kalanduspoliitika põhinõuete rakendamise eest, nagu laevade inspekteerimine, impordi kontrollimine ja sanktsioonide kohaldamine.

Seaduslikkus ei taga kestlikkust

21 Eespool kirjeldatud õigusraamistiku eesmärk on tagada, et kõik ELis müüdavad kalandustooted on seaduslikud. See peaks tagama ELi tarbijatele, et nende tarbitavad tooted ei ole saanud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist. Toote seaduslikkuse tagamine ei taga siiski seda, et toode on kestlikul viisil hangitud.

¹⁵ Komisjoni aruanne määruse (EÜ) nr 1224/2009 rakendamise ja hindamise kohta.

¹⁶ Uue kontrollimääruse ettepanek (COM/2018/368 final).

22 Imporditud toodete puhul on ELi püügi sertifitseerimissüsteemi eesmärk tagada, et lipuriigid tõendavad kõigi imporditud kalandustoodete seaduslikkust oma kontrolli- ja järelevalvesüsteemide alusel. Kalalaevad peavad järgima lipuriigi ja vajaduse korral pädeva piirkondliku kalandusorganisatsiooni või rannikuriigi kehtestatud eeskirju. Kavaga ei saa tagada, et väljaspool ELi vastu võetud eeskirjad oleksid kestlikkuse tagamiseks piisavalt ranged. Isegi kui rannikuriik ei ole kehtestanud eeskirju näiteks ülepüügi või keskkonnale kahjulike püügitavade piiramiseks, loetakse piirkonnas püütud saak seaduslikuks.

23 Samuti ei tähenda ELi laevastiku tegevuse puhul ELi eeskirjade järgimise tagamine seda, et eeskirjadest endist piisab kalavarude ja nende elupaikade kestlikkuse tagamiseks. Euroopa Keskkonnaamet teatas 2019. aastal, et Euroopa meredel jätkub töönduslike kala- ja karbivarude ülekasutamine. Meie 2020. aasta eriaruandes „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“¹⁷ järeldati, et ELi merekeskkonna kaitse meetmed on toonud kaasa mõõdetavad edusammud Atlandi ookeanis, kuid Vahemeres toimub endiselt märkimisväärne ülepüük.

¹⁷ Eriaruanne 26/2020: „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“; vt ka aruanne ELi eelarve tulemuslikkuse kohta 2020. aasta lõpu seisuga.

Auditi ulatus ja käsitusviis

24 Uurisime ELi raamistikku, mille eesmärk on ära hoida ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi saaduste jõudmist ELi kodanike toidulauale. Euroopa Parlament palus kontrollikojal selle kohta 2018. ja 2021. aastal aru anda. Vaatlesime ka ELi kulutusi ja meetmeid aastatel 2014–2020. Valisime selle teema mõju tõttu, mida avaldab ebaseaduslik kalapüük mereressursside kehtlikkusele. Keskendusime järgmiste süsteemide tõhususele:

- kontrollisüsteemid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi saaduste ELi importimise ärahoidmiseks; sealhulgas uurisime, kas komisjon on suunanud oma meetmed peamiste riskidega tegelemiseks ja kas liikmesriigid tegid tõhusaid kontrolle;
- liikmesriikide kontrollisüsteemid riikide laevastike ja vete kontrollimiseks; sealhulgas uurisime, kas ELi rahastamine oli suunatud olulistele riskidele ja andis tulemusi.

25 Oma audititöö raames

- vaatasime läbi komisjoni ja asjaomaste ametite aruanded ning kalanduse kontrolli ja jõustamisega seotud meetmed;
- küsitlesime kalanduskontrolli eest vastutavaid riiklikke ametiasutusi Taanis, Hispaanias, Prantsusmaal ja Rootsis, kes valiti välja tulenevalt nende kalandussektori suuruselt ja kaubavoogudest kolmandate riikidega, kontrolli tegemiseks saadud ELi rahalistest vahenditest ja geograafilisest tasakaalust;
- külastasime Rootsi kalanduskontrolli eest vastutavaid ametiasutusi ning jälgisime Rootsi kalapüügi seirekeskuse tööd, kalaturu inspekteerimist ja ühe laeva inspekteerimist sadamas. COVID-19 pandeemiaga seotud reisipiirangute tõttu saime auditiks ettenähtud aja jooksul külastada ainult Rootsit;
- võrdlesime ELi püügi sertifitseerimissüsteemi ulatust ja põhiomadusi sarnaste süsteemidega USAs ja Jaapanis;
- kontrollisime 23 kalanduskontrolliga seotud ELi rahastatud projekti, mille väärtus oli 26,9 miljonit eurot ja mida rakendati programmitöö perioodil 2014–2020. Valisime need projektid, et hõlmata mitmesuguseid kulusid ja investeeringuid, nagu patrull-laevad, uuenduslik tehnoloogia ja tegevuskulud.

26 Käesoleva aruande eesmärk on kaasa aidata ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitlusega seotud poliitilistele aruteludele ja õiguslastele muudatustele.

Tähelepanekud

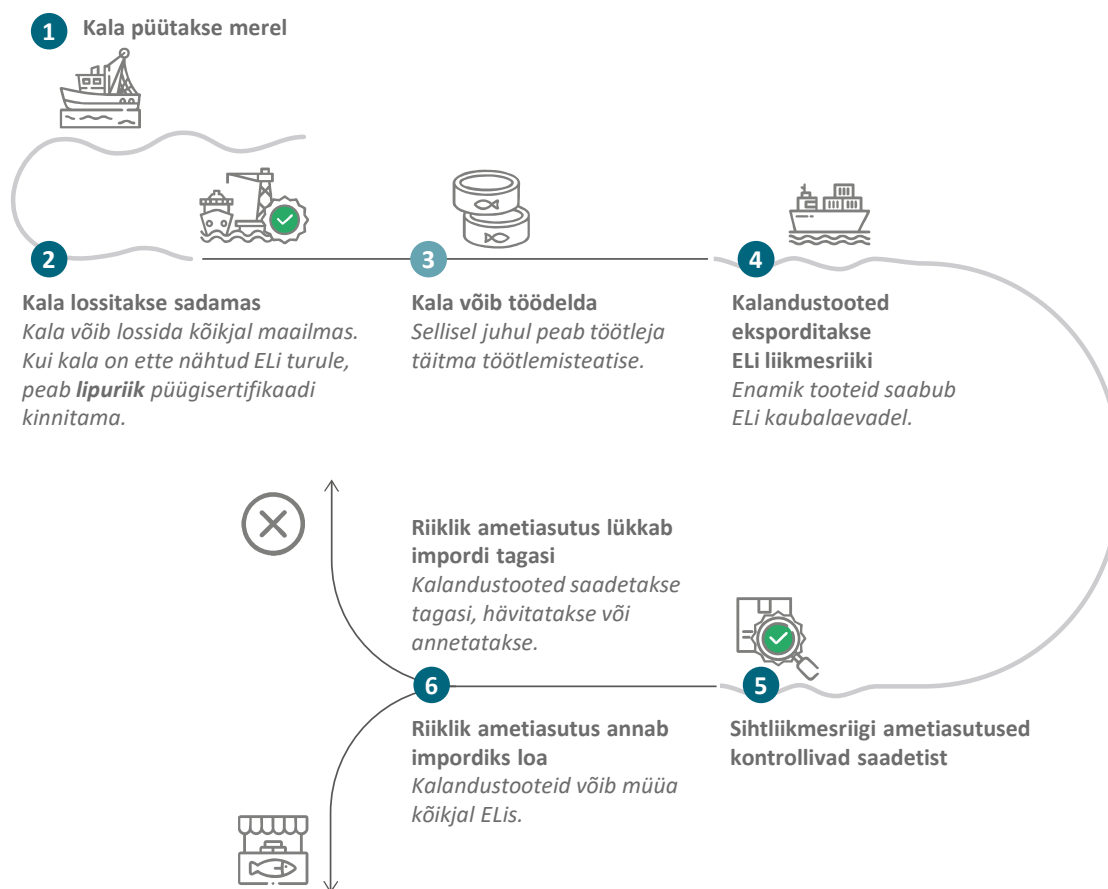
27 Tähelepanekud on esitatud kahes põhiosas. Esimene hõlmab kalandustoodete impordikontrollisüsteemi ja teise liikmesriikide kontrollisüsteeme riikide laevastike ja vete kontrollimiseks.

Impordikontrollisüsteem on vähendanud ebaseaduslike kalandustoodete ELi turule jõudmise ohtu, kuid liikmesriikide kontrollid on ebaühtlased

ELi püügi sertifitseerimissüsteem parandas jälgitavust ja tugevdas impordikontrolli

28 EL võttis 2008. aastal vastu ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse, millega loodi uuenduslik ELi püügi sertifitseerimissüsteem. [*Joonisel 4*](#) on toodud süsteemist ülevaade.

Joonis 4. Püügi sertifitseerimissüsteem

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

29 Leidsime, et süsteemiga kõrvaldati oluline kontrollilünk, kuna enne selle jõustumist kalandustoodete seaduslikkust ei kontrollitud, välja arvatud mõned piirkonnapõhised eeskirjad, mis nägid ette püügi dokumenteerimise korra. Süsteemi kohaselt peab kõigil ELi eksporditavatel merekalatoodetel olema kalalaeva lipuriigi kinnitatud püügisertifikaat. Sertifikaat võimaldab kalandustoodete jälgitavust kogu tarneahelas kuni ELi sisenemiseni. Lipuriigi kohustus on tõendada, et kalandustooted ei ole saadud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist, ning kontrollida nende vastavust kohaldatavatele kaitse- ja majandamiseeskirjadele.

30 Viisime läbi võrdlusanalüüsi, et kõrvutada ELi püügi sertifitseerimissüsteemi USA ja Jaapani sarnaste süsteemidega. Need riigid on suuruselt teine ja kolmas importija

maailmas¹⁸. Me kõrvutasime süsteeme liikide hõlmatus, teabenõuete ja kontrollimehhanismide osas.

31 USAs kehtestati mereandide impordi seireprogrammiga (SIMP)¹⁹ lubade andmise, aruandluse ja arvestuse pidamise kord ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi või pettuse suhtes tundlikuks tunnistatud kalandustoodete importimiseks. See puudutab 13 liiki mereande ja ligi poolt USA mereandide impordist²⁰.

32 Jaapanil ei ole praegu imporditud kalandustoodete riiklikku püügi dokumenteerimise süsteemi, kuigi kavandamisel on uus seadus, mis näeb ette kava ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks. Selle asemel tugineb ta piirkondlike kalandusorganisatsioonide süsteemidele²¹, mille osalised on ka EL ja USA. EL tunnustab kõnealuseid püügi dokumenteerimise süsteeme, mis käsitlevad ELi turule sisenevaid mereande²².

33 Leidsime, et ELi püügi sertifitseerimissüsteem on oma ulatuse, nõutava teabe ning valideerimis- ja kontrolliprotsesside poolest kõige laiahaardelisem.

- **ELi süsteem on kõige üksikasjalikum: peaaegu kõik kalandustooted peavad olema jälgitavad ja sertifitseeritud.** Erinevalt muudest süsteemidest hõlmab ELi süsteem kogu loodusest püütud merekala nii töödeldud kui töötlemata kujul, mida imporditakse kolmandatest riikidest ELi turule.
- **ELi ja USA süsteemid sisaldavad ulatuslikke teabenõudeid, mis võimaldavad üksikasjalikku jälgitavust.** Nende süsteemidega kogutakse paljudel juhtudel üksikasjalikum teavet kui piirkondlike kalandusorganisatsioonide kehtestatud kavadega.

¹⁸ Riiklik kalanduse mereteenistus, jooksev kalandusstatistika 2019, Jaapani 2019. eelarveaasta kalandussuundumused, eelarveaasta 2020 kalanduspoliitika.

¹⁹ Magnuson-Stevens Fishery Conservation and Management Act; Seafood Import Monitoring Program.

²⁰ SIMP: Report to Congress Efforts to Prevent Seafood Harvested through IUU fishing.

²¹ CCSBT, ICCAT ja CCAMLR.

²² Komisjoni määrus (EÜ) nr 1010/2009.

- o **ELi süsteemil on kõige põhjalikum valideerimis- ja kontrollimehhanism.** ELis peab igale saadetisele olema lisatud lipuriigi kinnitatud sertifikaat ning liikmesriikide ametiasutused peavad tegema riskipõhiseid kontrolle.

34 *II lisas* on toodud täpsemad üksikasjad meie võrdlusanalüüsi kohta (ELi püügi sertifitseerimissüsteemi võrdlus USA ja Jaapani sarnaste süsteemidega).

Liikmesriikide kontrollide ulatuse ja kvaliteedi olulised erinevused nõrgendavad süsteemi

35 Iga kahe aasta järel peavad liikmesriigid esitama komisjonile aruande *ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse* kohaldamise kohta. Viimased kättesaadavad andmed (sh Ühendkuningriigi andmed) pärinevad 2019. aastast, mil aruande esitas iga liikmesriik, v.a Luksemburg. Euroopa Kalanduskontrolli Amet analüüsis liikmesriikide aruandeid, andes ülevaate määruse rakendamisest liikmesriikides.

36 Selle analüüsi kohaselt lossisid 2019. aastal oma saagi otse ELi sadamas ligikaudu 2000 välisriigi laeva, peamiselt Norrast, Venezuelast ja Fääri saartelt. ELi sadamariigid pidid kontrollima vähemalt 5% lossitud saagist ja keskmine inspekteerimismäär oli kogu ELis ligikaudu 20%, kuigi Poola ja Taani ei täitnud 5% nõuet. Sadamakontrollid aitasid avastada rikkumisi 11%-l juhtudest, peamiselt seoses aruandluskohustustega.

37 Enamikku imporditud kalandustoodetest ei lossita otse kalalaevalt ELi sadamas. Selle asemel lossitakse tooted mujal maailmas ja transporditakse ELi kaubalaevadel. *Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse* kohaselt peavad kontrollid toimuma sihtliikmesriigis, mitte ELi sisenemise kohas. Kui tooted on vastu võetud, võib neid müüa kõikjal ELis. Liikmesriikide kontrollid peavad seega olema piisavalt tõhusad, et ära hoida kontrollisüsteemi testimist ettevõtjate poolt eesmärgiga üles leida süsteemi nõrgim lüli. Seda riski rõhutasid kontrolliasutused, keda me küsitlesime kahes liikmesriigis, samuti toodi see välja ühes 2018. aasta uuringus²³.

38 2019. aastal said liikmesriikide ametiasutused kolmandatelt riikidelt ligikaudu 285 000 püügisertifikaati ja 35 000 töötlemisaruannet. *Ebaseadusliku, teatamata ja*

²³ The impact of the EU IUU regulation on seafood trade flows.

reguleerimata kalapüügi määrusega nõutakse liikmesriikidelt riskijuhtimise põhjal selle kontrollimist, kas

- o püügisertifikaadid on täidetud ja lipuriigi poolt kinnitatud (õige allkiri ja tempel);
- o lipuriigil on lubatud ELi eksportida ja ta ei ole ELi poolt määratletud kui ebaseadusliku kalapüügi vastases võitluses koostööd mittetegev riik (nn punase kaardi saanud riik, vt punkt 50), ning kalalaev ei ole kantud ebaseadusliku kalapüügiga tegelevate laevade nimekirja;
- o töödeldud toodete püügisertifikaatidel on samad liigid ja kogused kui töötlemisteatisel.

39 Liikmesriigid võivad riskianalüüsi alusel teha täiendavaid üksikasjalikumaid kontrolle. Põhjalik kontroll on vajalik, kui on kahtlusi püügisertifikaadi autentsuses või laeva vastavuses kohaldatavatele eeskirjadele või kui kahtlustatakse ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki.

40 Põhjaliku kontrolli ulatus sõltub liikmesriikide kontrolliasutustest. See võib hõlmata kõigi dokumentide (nt püügisertifikaadid, töötlemisaruanded, veodokumendid) omavahelise vastavuse ristkontrolli või tõendite kogumist välistest allikatest (laeva kehtiv litsents, teatatud püügipiirkonnas kalastamise luba, kahtlus, et laevaomanik/tegelik tulusaaja osaleb ebaseaduslikus kalapüügis, kaubandusstruktuuri ja teadaoleva püügitegevuse omavaheline vastavus jne). Kontroll võib hõlmata ka toote füüsilist inspekteerimist, näiteks kui tekib kahtlusi liigi suhtes.

41 Kokkuvõttes teatasid liikmesriigid, et on teinud kas tava- või põhjalikumaid kontrolle ligikaudu 64% puhul saadud püügisertifikaatidest. Viis liikmesriiki (Saksamaa, Leedu, Malta, Portugal ja Rootsi) teatasid, et olid teinud ainult tavakontrolli, Belgia, Soome, Itaalia ja Rumeenia ei esitanud selle kohta aga mingit teavet.

42 Mõnikord tekib põhjaliku kontrolli käigus kahtlusi ja liikmesriikide ametiasutused peavad taotlema lipuriigilt lisateavet, et kinnitada importija esitatud dokumentide kehtivust. 2019. aastal oli selliseid juhtumeid 19 liikmesriigis üle 1000. Neli liikmesriiki (Ungari, Rumeenia, Rootsi ja Slovakkia) ei küsinud aastatel 2016–2019 üheltki kolmandalt riigilt lisateavet.

43 Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruses on sätestatud, et liikmesriigid keelduvad impordi lubamisest, kui nad ei saa oma küsimustele asjakohaseid vastuseid. Austria, Prantsusmaa ja Poola teatasid oma iga kahe aasta

tagant esitatavates aruannetes, et mõned kolmandad riigid vastasid nende taotlusele täies mahus, teised aga kinnitasid lihtsalt tõendi kehtivust ja keeldusid esitamast täiendavaid dokumente.

44 2019. aastal keeldusid kümne liikmesriigi ametiasutused impordi lubamisest 29 juhul (vähem kui 0,01% kõigist sel aastal saadud püügisertifikaatidest), peamiselt kehtiva püügisertifikaadi puudumise või dokumendi ja toodete vaheliste vastuolude tõttu. Enamikul juhtudel saadeti tooted tagasi eksportivasse riiki.

45 Taani, Hispaania, Prantsusmaa ja Rootsi imporditud toodete kontrollisüsteemide analüüs kinnitas, et kontrollide ulatus ja kvaliteet erines liikmesriigiti märkimisväärselt, nagu ka IT-süsteemide keerukuse tase (vt [tabel 1](#)). Liigitasime liikmesriikide taseme kas madalaks, keskmiseks või kõrgeks.

Tabel 1. Nelja liikmesriigi impordikontroll ja põhjalikud kontrollid

Liikmesriik	IT-süsteemide keerukuse tase	Kontrollide ulatus ja kvaliteet
Taani	MADAL	KESKMINE
	- püügisertifikaatide haldamiseks või kontrollide tegemiseks puudub IT-süsteem - kõik dokumendid saadakse paberkandjal, skaneeritakse ja kantakse Exceli tabelisse	- kõigi sissetulevate püügisertifikaatide süstemaatiline tavakontroll, välja arvatud kahe nn madala riskitasemega kolmanda riigi puhul (kontrolliti ainult veerandit impordist) - kõigi kontrollitud dokumentide puhul teabe sidususe ja järjepidevuse võrdlemine - laevaloa kontrollimine, kui import puudutab liiki või piirkonda, mis on hõlmatud piirkondliku kalandusorganisatsiooniga - sagedane füüsiline inspekteerimine - vigaseid püügisertifikaate ja importi kollase kaardi saanud riikidest kontrollitakse põhjalikult (see võib hõlmata kontakte lipuriigi ametiasutustega) - importijate kontrollimine - puudub juurdepääs tollisüsteemile

Liikmesriik	IT-süsteemide keerukuse tase	Kontrollide ulatus ja kvaliteet
Hispaania	KÕRGE	KÕRGE
	- spetsiaalne veebiplatvorm importijatele andmete sisestamiseks ja skaneeritud dokumentide lisamiseks - automatiseeritud kontrollid ja riskianalüüs, mille puhul kasutatakse mitut riskiparameetrit - tollisüsteemide ja ebaseadusliku kalapüügi juhtimise/kontrolli süsteemide integreerimine	- kõigi sissetulevate püügisertifikaatide süstemaatiline tavakontroll - dokumentide täielikkuse ja sidususe süstemaatiline kontroll - vigased püügisertifikaadid saadetakse põhjalikku teise tasandi kontrolli, mida teeb ebaseadusliku kalapüügi uurimisele spetsialiseerunud üksus - sage päringute esitamine importijatele ja lipuriikidele - võimalik füüsiline inspekteerimine - koostöö tolliga
Prantsusmaa	KESKMINE	KÕRGE
	- tollisüsteemi kasutamine, püügisertifikaatidega seotud erivõimaluste puudumine - automaatne riskianalüüs valib impordideklaratsiooni alusel püügisertifikaadid põhjalikuks kontrollimiseks - skaneeritud koopiad säilitatakse serverites, puudub keskandmebaas, kontrollid dokumenteeritakse süsteemis	- kõigi sissetulevate püügisertifikaatide süstemaatiline tavakontroll - täielikkuse kontroll - lahknev teave/suur risk käivitab põhjaliku kontrolli, mida teeb spetsialist - juhuslik füüsiline inspekteerimine (sealhulgas DNA analüüs) - sage kontrollitaotluste esitamine lipuriigile
Rootsi	KESKMINE	MADAL
	- spetsiaalne veebiplatvorm importijatele andmete sisestamiseks ja skaneeritud dokumentide lisamiseks - riskianalüüs või automatiseeritud kontroll puudub, kuid asutus saab süsteemis kontrolle dokumenteerida ja sertifikaate kinnitada	- ühe madala riskitasemega kolmanda riigi püügisertifikaate ei kontrollita (moodustab üle 80% impordist) - teiste riikide püügisertifikaate kontrollitakse valikuliselt - teatakse ainult tavakontrolli - puudub juurdepääs tolliandmebaasile, importijaid ei kontrollita - füüsilist inspekteerimist ei tehta - põhjalikke kontrolle ei tehta, lipuriigile andmete kontrollimise taotlusi ei saadeta

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

ELi püügi sertifitseerimissüsteem on paberipõhine, mis vähendab tõhusust ja suurendab pettuseohtu

46 ELi püügi sertifitseerimissüsteem on endiselt paberipõhine. Mõned kolmandad riigid (Norra, USA ja Ühendkuningriik) valideerivad ja edastavad elektroonilised püügisertifikaadid, teiste riikide importijad saadavad aga liikmesriikide ametiasutustele dokumentide skaneeritud koopiad.

47 Puudub liikmesriikidele saadetud püügisertifikaatide kogu ELi hõlmav andmebaas ja ühe liikmesriigi teave ei ole teistele kättesaadav. Digiteerimise ja liikmesriikidevahelise süstemaatilise teabevahetuse puudumine tekitab kontrollisüsteemi tõhususe ja tulemuslikkuse seisukohast mitmeid probleeme:

- **pikem menetlusaeg ja suurem halduskoormus:** liikmesriikide ametiasutused peavad koguma, töötlemata ja säilitama kõik püügisertifikaadid ja töötlemisaranded paberkandjal. 2019. aastal hõlmas see enam kui 300 000 dokumenti. Saksamaa, Hispaania, Soome, Madalmaad ja Rootsi²⁴ on aga välja töötanud oma IT-süsteemid, mis nõuavad importijatelt kõigi asjakohaste andmete sisestamist ja dokumentide skaneeritud koopiate lisamist, mis vähendab importija jaoks halduskoormust ja töötlemisaega;
- **pettuserisk:** kolmandate riikide templiga ja allkirjaga paberdokumente on lihtsam võltsida kui digitaalselt allkirjastatud dokumente. Kuna teavet ei jagata kogu ELis, võib dubleeritud sertifikaate pettust kasutades mitmes liikmesriigis esitada;
- **kaotatud võimalus kontrollide ja ristkontrollide automatiseerimiseks:** ühtne andmebaas võimaldaks andmekäivet ja automaatseid hoiatusi, kontrollides reaajas kõiki kõikides liikmesriikides esitatud andmeid. Kuigi mõned liikmesriigid on välja töötanud keerukad automaatkontrolliga IT-süsteemid²⁵, töötavad teised ikka veel ilma IT-vahenditeta.

48 Nende puuduste kõrvaldamiseks on liikmesriigid korduvalt palunud komisjonil luua kogu ELi hõlmav IT-süsteem püügisertifikaatide jälgimiseks ja kontrollimise hõlbustamiseks. Seepärast töötas komisjon välja vahendi CATCH, et aidata liikmesriikidel avastada pettusi ja paberipõhise süsteemi kuritarvitamist, lihtsustades ja kiirendades samal ajal kontrolle.

49 Süsteem CATCH tehti kättesaadavaks 2019. aastal, kuid ükski liikmesriik seda ei kasuta. Auditiga hõlmatud nelja liikmesriigi ametiasutused selgitasid, et nad näevad süsteemi järele vajadust ja selle lisaväärtust ainult juhul, kui kõik liikmesriigid seda kasutaksid. Kalanduskontrolli määrust muutva komisjoni ettepaneku eesmärk on muuta CATCH ELis kohustuslikuks.

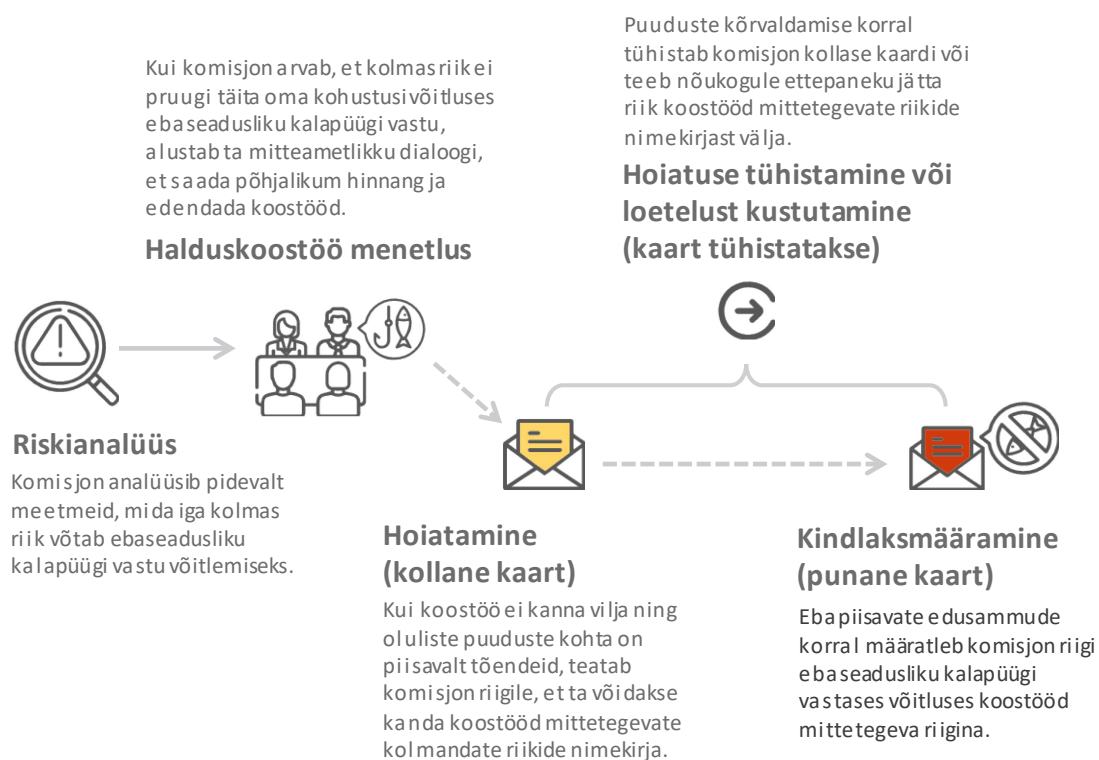
²⁴ Client Earth, Digitising the control of fishery product imports.

²⁵ Client Earth, Digitising the control of fishery product imports.

ELi kaardisüsteem on osutunud kasulikuks, kuid mõjutab sageli riike, kus ELi kalakaubandus on minimaalne, ja selles esineb lünki

50 Püügisertifikaatide süsteem põhineb tõhusate kontrollisüsteemide kasutamisel kolmandate riikide poolt, kui nad sertifitseerivad nende lipu all sõitvate kalalaevade püüki. Kui lipuriigi kontrollisüsteem on põhiaspektides puudulik, ei taga kinnitatud püügisertifikaadid ELi eksporditavate toodete seaduslikkust. Selle vältimiseks on väga oluline kindlaks määrata koostööd mittetegevad kolmandad riigid, kasutades selleks kaardisüsteemi alusel nn punast kaarti. Kaardisüsteemi toimimine on esitatud [joonisel 5](#).

Joonis 5. Kaardisüsteem

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

51 Komisjon töötas välja järkjärgulise metoodika halduskoostööks kolmandate riikidega ning menetluse koostööd mittetegevate kolmandate riikide kindlakstegemiseks [ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse](#) alusel. Vaatasime kasutatava metoodika üle, et kontrollida, kas komisjon keskendus õigetele riskidele ning tugines oma otsuses läbipaistvatele ja objektiivsetele kriteeriumidele.

52 Komisjon kogub teavet kolmandate riikide ebaseadusliku kalapüügi vastaste meetmete kohta mitmesugustest allikatest. Nende hulka kuuluvad liikmesriigid, FAO, piirkondlikud kalandusorganisatsioonid ja valitsusvälised organisatsioonid. Kui on märke sellest, et kolmas riik ei pruugi järgida rahvusvahelisi kalandusalaseid õigusakte või täita oma kohustusi lipu-, ranniku-, sadama- või töötlemisriigina, võib komisjon otsustada teha selle riigiga halduskoostööd, et viia läbi põhjalikum hindamine.

53 Komisjon hindab riigi vastavust nõuetele, tuginedes riigi ametiasutustele saadetud küsimustikule, enamikul juhtudel Euroopa Kalanduskontrolli Ameti analüüsile selle riigi püügisertifikaatide ja töötlemisaruannete valimi kohta ning kokkuleppel riiklike ametiasutustega kohapealsele hindamisele.

54 Kui komisjon avastab tõsiseid probleeme, saab ta riiki toetada suutlikkuse suurendamise seminaride või riikliku süsteemi parandamise suuniste kaudu. Enamikul juhtudel viib riik ellu vajalikud reformid ja täiustused ning ametlikku hoiatust ei ole vaja väljastada. Kui on piisavalt tõendeid oluliste puuduste kohta ja mitteametlik dialoog ei anna tulemusi, teatab komisjon riigile, et ta võidakse kanda koostööd mittetegevate kolmandate riikide nimekirja (nn kollase kaardi näitamine).

55 Komisjon teatab kolmandale riigile eelhoiatuse otsusest, esitades oma põhjendused (vt [joonis 6](#)), mis põhinevad [määruses](#) kehtestatud kriteeriumidel. Otsusele on lisatud tegevuskava. Selles pakutakse välja meetmed tuvastatud probleemide lahendamiseks, esialgse (pikendatava) tähtajaga kuus kuud. Selle aja jooksul jätkab komisjon riigiga koostööd ja annab tehnilist abi.

Joonis 6. Peamised puudused, mille komisjon on hoiatuskaardi saanud riikides kindlaks teinud

 Riigisisene õigusraamistik	• Riigisisene õigusraamistik ei ole kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega • Puudub ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi riiklik tegevuskava • Puudub terviklik ja tõhus karistussüsteem • Õigusaktides puuduvad sätted kodanike kontrollimise kohta
 Piirkondlik ja mitmepoolne koostöö	• Peamisi rahvusvahelisi dokumente ei ratifitseerita • Piirkondlike kalandusorganisatsioonide eeskirju ei järgita • Laevad on kantud ebaseadusliku püügi nimekirjadesse
 Kalavarude majandamine ja kaitse	• Tõhusa seire-, kontrolli- ja järelvalvesüsteemi puudumine • Puudused laevade registreerimisel, litsentsimisel ja lubade andmisel (mugavuslipp) • Kaitse- ja majandamismeetmete ülevõtmata jätmine, puudused nõuetele vastavuses ja/või rakendamises
 Püügi sertifitseerimissüsteem ja jälgitavus	• Ebatõhusad kontrollid enne püügisertifikaatide ja töötlemisaruannete kinnitamist • Ebausaldusväärsed jälgitavuse menetlused

Allikas: Euroopa Kontrollikoda komisjoni teabe põhjal.

56 Eelhoiatusega ei kaasne sanktsioone ning hoiatus on asjakohaste reformide käivitamiseks tavaliselt piisav. Alates kaardisüsteemi käivitamisest on komisjon kollaseid kaarte välja andnud 27 kolmandale riigile. 14 kollast kaarti tühistati üks kuni neli aastat pärast märkimisväärseid reforme asjaomastes riikides. Leidsime tõendeid selle kohta, et kollane kaart ja sellele järgnenud koostöö töid kaasa positiivseid muutusi (vt [1. selgitus](#)).

1. selgitus. Positiivsed muutused Tais pärast ELi hoiatust

Tai on oluline tuunikala töötlemise riik, kellel on märkimisväärne kalalaevastik.

2011. aastal tõi komisjon oma hinnangus esile mitmeid puudusi seoses püügisertifikaatide ja töötlemisaruannete kinnitamisega Tais, samuti ebapiisava kontrollisüsteemi ja õigusraamistikuga.

Järgnenud koostöö Taiga ei toonud kaasa märkimisväärseid edusamme ja 2015. aastal väljastas komisjon nn **kollase kaardi**.

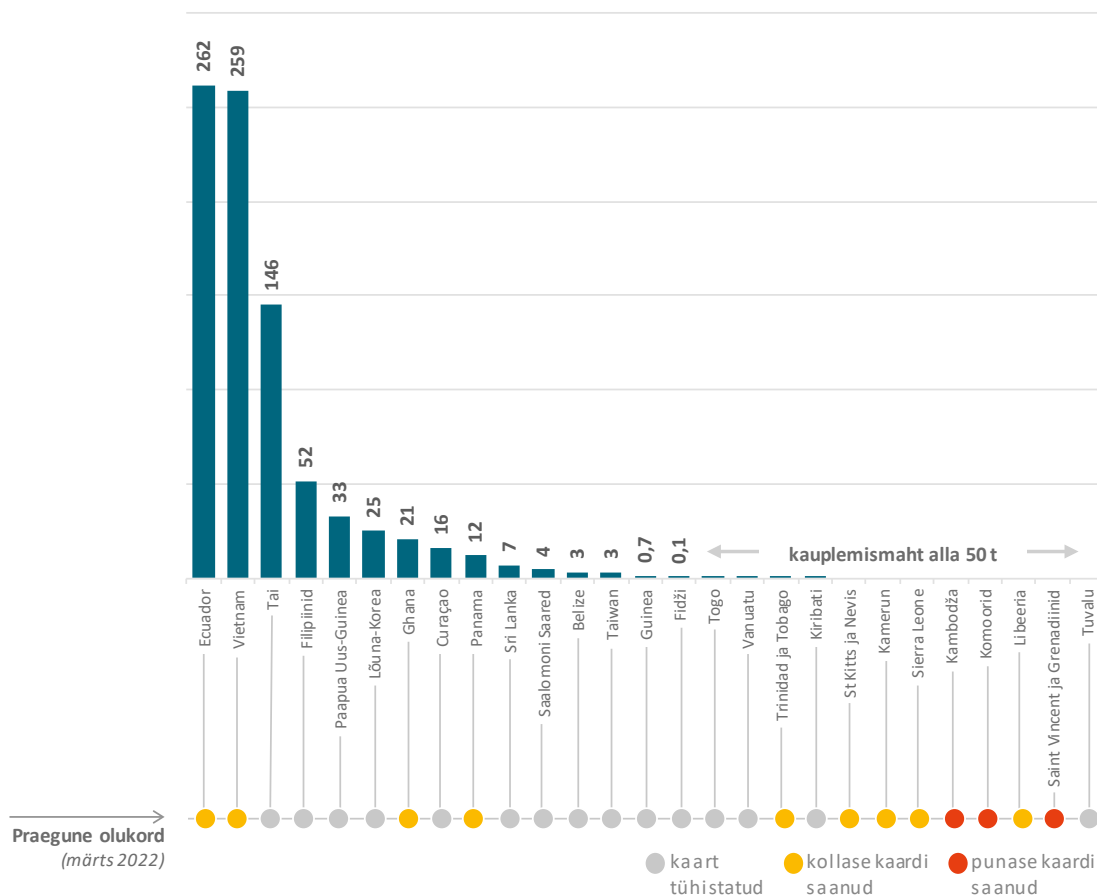
Seejärel Tai ametiasutused

- võtsid vastu uued kalandusseadused ja -eeskirjad, mis on kooskõlas rahvusvaheliste parimate tavadega;
- määrasid kriminaalkaristused kõige tõsisemate ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi juhtumite korral;
- loiid uue kontrollisüsteemi ning parandasid lossimise ja töötlemise jälgitavust.

Selle tulemusena **tühistati kollane kaart** 2019. aastal. Komisjon ja Tai ametiasutused moodustasid pideva dialoogi edendamiseks töörühma.

57 Mõned varem hoiatuskaardi saanud riigid on olulised kaubanduspartnerid, kelle eksport ELi on märkimisväärne (nt Tai, Ecuador ja Vietnam). Paljud teised ei ole. Kalandustoodetega kauplemise maht ELi ja 27 riigist 14 vahel on minimaalne või olematu (vt [joonis 7](#)). Mõned riigid ei ole komisjonile teatanud, milline asutus on nende sertifitseerimisasutus, ning seega ei ole neil lubatud kalandustoodetega kaubelda. Seega näib oht, et ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata tegevusest saadud kalatooted siseneksid nendest riikidest ELi turule, olevat väike.

Joonis 7. Hoiatuskaardi saanud riikidega kauplemise maht (tuhandetes tonnides)

Märkus: hoiatuskaardi andmise otsusele eelnenud aasta kaubandusmaht tonnides. Joonisel esitatud andmetes ei ole arvesse võetud hoiatuskaardi saanud riikide laevadelt pärit kalatoodete kaudset kaubandust ehk tooteid, mis on tarnitud teistesse kolmandatesse riikidesse enne nende eksporti ELi.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda Eurostati andmete alusel.

58 Komisjon põhjendab keskendumist riikidele, kelle kalakaubandus ELiga on minimaalne, asjaoluga, et nad toimivad mugavuslipu riikidena (vt [2. selgitus](#)). Ettevõtjate ja pädevate asutuste vahel on lipu-, ranniku-, sadama- ja turustusriikides kogu tarneahela vältel arvukalt kontakte. Kui need riigid oma kohustusi ei täida, kaasneb sellega ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi oht ning väheneb jälgitavus, mis võib kaasa tuua ebaseaduslikust kalapüügist saadud toodete impordi ELi turule.

2. selgitus. Mugavuslipud ning ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük

Fond Environmental Justice Foundation tõi oma 2020. aasta aruandes „Off the Hook“²⁶ välja läbipaistvuse puudumise ülemaailmses kalandussektoris, mis on peamine ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki võimaldav tegur.

Väljendi „mugavuslipp“ all mõeldakse riigi lipu andmist välisriigi laevale rahalise kasu saamiseks. Mugavuslipud ei taga tegelikku seost laeva omandiõiguse ja kontrolli ning lipuriigi vahel. Need võimaldavad ettevõtjatel varjata oma identiteeti ja vältida karistusi, kui nad tegelevad ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga, sageli lippe vahetades.

Kui ka need riigid ei suuda jälgida oma lipu all sõitva kalalaevastiku tegevust, võivad nende ebapiisavad kontrollisüsteemid meelitada ligi ettevõtjaid, kes tegelevad ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga.

Kokku nimetas fond mugavuslipu riigiks 13 riiki, kellele komisjon on kollase või punase kaardi väljastanud.

59 Kui riiklikud ametiasutused ei tee tuvastatud probleemide lahendamiseks piisavaid jõupingutusi, võib komisjon määratleda riigi „koostööd mittetegeva kolmanda riigina“ (anda nn punase kaardi). Punane kaart tähendab, et liikmesriigid peavad keelduma igasugusest kalatoodete impordist selle riigi laevadelt. Pärast riigi määratlemist esitab komisjon nõukogule rakendusotsuse ettepaneku, et kanda riik koostööd mittetegevate riikide nimekirja. Kui otsus vastu võetakse, toob see kaasa täiendavad piiravad meetmed, keelates ELi laevadel kalapüügi koostööd mittetegevate riikide nimekirja kantud riigi vetes ja tühistades olemasolevad kalandusalased partnerlused.

60 Puudub rahvusvaheline õiguslik alus, mis hoiaks ära kalalaeva ümberregistreerimise või takistaks kolmandate riikide laevadel tegutsemast hoiatuskaardi saanud riikide majandusvööndis. Seetõttu piirab punaste kaartide majanduslikku mõju see, et „koostööd mittetegeva“ lipuriigi lipu all sõitvad laevad võivad ennast mujale ümber registreerida ning kolmandate riikide laevad võivad endiselt selle riigi majandusvööndis tegutseda. Mõlemal juhul võib nende sertifitseeritud saaki seaduslikult ELi eksportida.

²⁶ Off the hook - How flags of convenience let illegal fishing go unpunished.

61 Alates 2012. aastast algatatud 27 menetlusest kuue tulemuseks oli punane kaart (vt näide [3. selgituses](#)). Kolm neist riikidest on pärast seda nimekirjast kustutatud.

3. selgitus. ELi poolt Komooride suhtes võetud meetmed

Komooridel on suur majandusvöönd tuunikalarikkas piirkonnas. EL ja Komoorid allkirjastasid 2006. aastal kalandusala partnerluslepingu, mis võimaldab ELi laevadel Komooride vetes kala püüda.

Komooridele anti 2015. aastal **kollane kaart**, millele järgnes 2017. aastal **punane kaart**. Peamine põhjus oli riigi suutmatus täita oma lipuriigi kohustusi.

- Riiklikud ametiasutused ei kontrollinud Komooride kalalaevastiku tegevust. Neil puudus teave asukoha, saagi, lossimiste või ümberlaadimiste kohta nende vetest väljaspool.
- Piirkondlikud kalandusorganisatsioonid on korduvalt leidnud vastavusprobleeme ja tõendeid Komooride laevade ebaseadusliku püügitegevuse kohta aastatel 2010–2015.
- Sellest hoolimata ei karistanud Komoorid asjaomaseid laevu ning tema õigusraamistikus ei ole sõnaselgelt määratletud ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki ega ette nähtud sunnimeetmeid ja sanktsioone.
- Riiklikud ametiasutused olid delegeerinud kalalaevade registri haldamise mitmele esindajale kogu maailmas, kes pakkusid nn avatud registrit või mugavuslippu.

Kuni riigi nõukogu nimekirjast kustutamiseni ja punase kaardi tühistamiseni on Komooride lipu all sõitvatelt laevadelt pärit kalandustoodete import keelatud ning ELi laevad ei saa Komooride vetes kala püüda.

62 Komisjon võib teha ettepaneku, et nõukogu kustutaks punase kaardi saanud riigi nimekirjast, kui peamised tuvastatud puudused on kõrvaldatud ja on võetud poliitiline kohustus jätkata jõupingutusi ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks ning rahvusvahelise õiguse järgimiseks.

63 Pärast kollase või punase kaardi tühistamist jätkab komisjon riigiga koostööd ja teeb kindlaks võimalikud tagasilöögid. Näiteks Panamas ja Ghanas jälgis komisjon olukorda pärast kollase kaardi tühistamist ning leidis, et jõupingutused ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks on vähenenud. Need kaks riiki said teist korda eelhoiatuse.

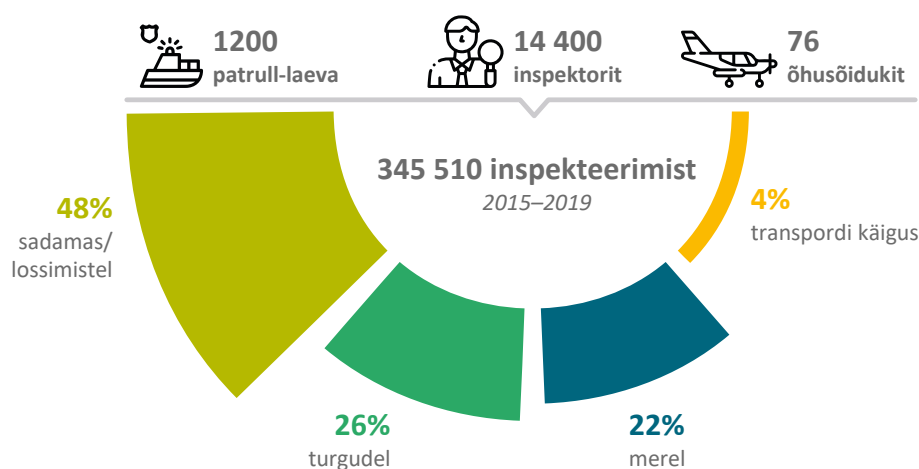
Liikmesriigid avastasid ebaseadusliku kalapüügi riiklike laevastike poolt ja oma vetes, kuid sanktsioonid ei ole alati hoiatavad

Liikmesriikide kontrollidega laevastike ja vete üle avastati ebaseaduslikku kalapüüki

64 Liikmesriigid vastutavad ELi kalanduse kontrollisüsteemi nõuetekohase kohaldamise eest, et tagada ühise kalanduspoliitika järgimine²⁷. Nad peavad kontrollima oma vetes toimuvat püügitegevust, samuti nende lipu all sõitvate kalalaevade püügitegevust, olenemata viimaste asukohast. Umbes 20% ELi laevade püügist toimub kolmandates riikides või avamerel²⁸.

65 *Joonisel 8* on näidatud vahendid, mis on eraldatud ELi vetes toimuva või ELi laevastiku poolt tehtava püügitegevuse kontrollimiseks.

Joonis 8. Kontrollivõimekus ELis

Allikas: Euroopa Kontrollikoda nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 kohaldamist käsitleva aruande põhjal.

66 Viies merepiirkonnas (Atlandi ookeani idaosa ja Vahemeri, Must meri, Läänemeri, Põhjameri, Kirde-Atlandi läänepiirkond) kohaldatakse teatavate kalavarude suhtes kontrolli ja inspekteerimise eriprogramme. Need programmid hõlmavad kõigi asjaomaste liikmesriikide ühiseid eesmärgi, prioriteete ja inspekteerimismenetlusi. Selleks et soodustada tihedamat koostööd ja parimate tavade vahetamist liikmesriikide

²⁷ Kontrollimäärus.

²⁸ Fishing outside the EU.

vahel, koordineerib Euroopa Kalanduskontrolli Amet ühiskasutuskavasid, mille raames osalevad inspekteerimistes eri liikmesriikide inspektorid. 2020. aastal tegid liikmesriigid ühiskasutuskavade raames 38 450 inspekteerimist ja edastasid ametile nende kohta teavet. Inspekteerimiste käigus avastati 2351 rikkumist²⁹.

Foto 1. Euroopa Kalanduskontrolli Ameti prahitud patrull-laev

© Euroopa Kalanduskontrolli Amet, 2005–2021.

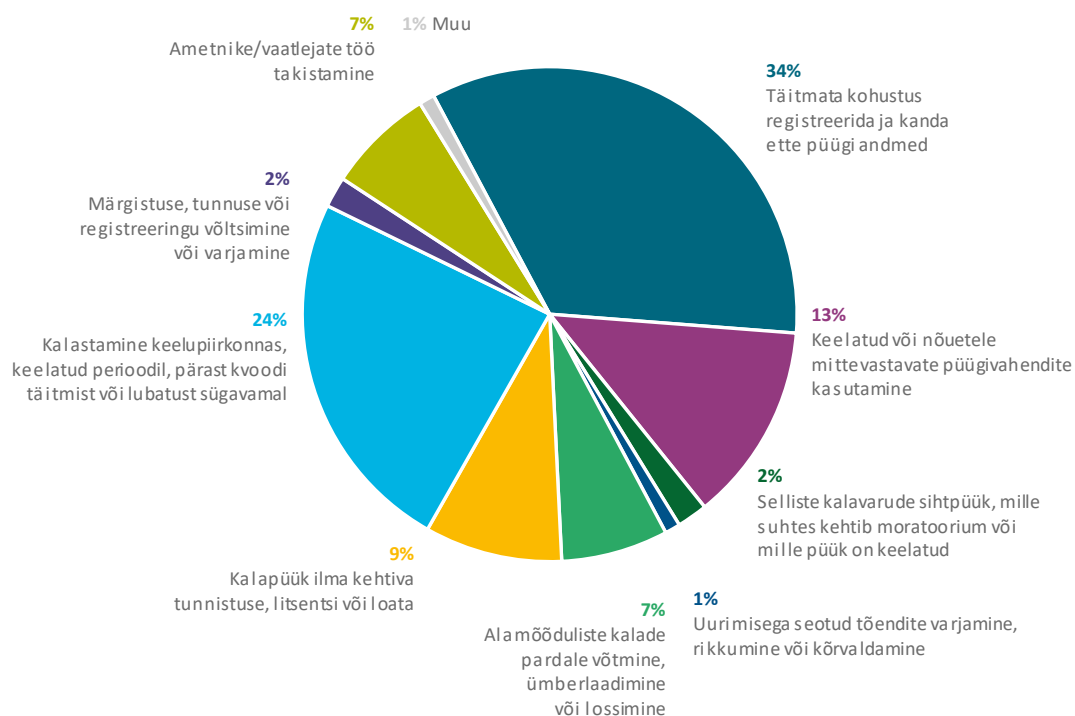
67 Liikmesriigid esitavad iga viie aasta järel aruande oma kontrollitegevuse tulemuste kohta. Aastatel 2015–2019 tegid nad 345 510 inspekteerimist, millest 13%³⁰ raames tuvastasid vähemalt ühe kahtlustatava rikkumise ja 6% raames vähemalt ühe kahtlustatava tõsise rikkumise. Kokku teatasid liikmesriigid sellel ajavahemikul 69 400 rikkumisest, kusjuures üle 76% avastati vaid kolmes liikmesriigis ja Ühendkuningriigis: Itaalias 46%, Ühendkuningriigis 12%, Kreekas 11% ja Hispaanias 8%.

68 *Joonisel 9* on näidatud tõsiste rikkumiste jaotus tegevuste kaupa.

²⁹ EFCA aastaaruanne 2020. aasta kohta.

³⁰ Liikmesriikide esitatud andmete kokkuvõtlik aruanne.

Joonis 9. Tõsiste rikkumiste osakaal kategooriate kaupa (2015–2019)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda [Euroopa Parlamendi](#) andmete põhjal.

69 Püügi kohta valeandmete esitamine on ELi kalanduses jätkuvalt üks suurimaid probleeme. Selle üks aspekt on soovimatust püügist teatamata jätmine (vt [4. selgitus](#)).

4. selgitus. Ebaseaduslik tagasiheide ja teatamata püük

Kalatööstuses on tavaks soovimatut saaki merel tagasi heita. Saak võib olla soovimatu madala kaubandusliku väärtuse tõttu või kuuluda kvoodi alla. Kuna enamik vette tagasi lastud kaladest ei jää ellu, on tegelik surevate kalade arv palju suurem kui lossimise ja müügi näitajate põhjal võiks arvata. Teine tava, saagi valikuline omandamine, seisneb selliste kaubandusliku väärtusega kalade tagasiheitmises, mille puhul on laevale kvoodid kehtestatud. Tava eesmärk on optimeerida sama liigi suuremate isendite püüki, mida müüakse kõrgema hinnaga.

Lossimiskohustus

Kalalaevad peavad teatavate liikide kogu saagi lossima ja sellest aru andma (erandid välja arvatud) ning arvama selle kohaldatavatest kvootidest maha. Eesmärk on julgustada kalatööstust kasutama selektiivsemaid püügitavasid ja aidata teadlastel koguda täpseid andmeid kalavarude tegeliku kasutamise kohta.

Täitemeetmete puudumine

Kontrolli- ja täitemeetmete rakendamine on keeruline, sest saagi vette tagasi laskmist ei ole tavapäraste kontrollidega lihtne avastada. Mõned liikmesriigid³¹ katsetavad kaugseiret, kuid selle mastaap ei ole piisav. Aruannetest³² selgub, et ebaseaduslik tagasiheide on tavaline ja lossimiskohustust sageli ei täideta.

2021. aastal teatas komisjon *ulatuslikust, ebaseaduslikust ja dokumenteerimata saagi vette tagasi laskmisest mitmes merepiirkonnas*³³.

Komisjon tuvastas olulisi puudusi riiklikes kontrollisüsteemides ja on alustanud nende kõrvaldamist

70 Komisjon vastutab [kalanduskontrolli määruse](#) ja ühise kalanduspoliitika eeskirjade nõuetekohase kohaldamise järelevalve ja jõustamise eest kõikides liikmesriikides³⁴. Ta hindab liikmesriike kontrollide, sõltumatute inspekteerimiste ja auditite abil.

³¹ Bulgaaria, Küpros, Saksamaa, Taani, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Läti, Malta, Madalmaad, Portugal.

³² Näiteks [Landing obligation: First study of implementation and impact on discards](#), aruanne kontrollimääruse kohta.

³³ Aruanne nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 kohaldamise kohta.

³⁴ Aruanne nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 kohaldamise kohta.

71 2021. aastal esitas komisjon aruande liikmesriikide üle ajavahemikul 2015–2019 tehtud järelevalve tulemuste kohta³⁵. Selles keskenduti saagi nõuetekohasele kaalumisele, registreerimisele ja jälgitavusele, lossimiskohustuse kontrollimisele, välislaevastiku seirele ja kontrollile ning mootorivõimsuse kontrollimisele. Kõik need meetmed on hädavajalikud kvootide kasutamise ja ressursside kestlikkuse nõuetekohaseks jälgimiseks.

72 Komisjoni töö on toonud esile märkimisväärsed puudusi liikmesriikides, kus nad kontrollisid saagi kaalumist, registreerimist ja jälgitavust (Taani, Iirimaa, Belgia ja Madalmaad). Need puudused põhjustasid ülepüüki ja saagist teatamata jätmist.

73 Komisjon on asunud parandusmeetmeid võtma. Aastatel 2015–2020 avas komisjon oma veebipõhises probleemide lahendamise platvormis EU Pilot 34 mitteametlikku juhtumit, et koos liikmesriikidega puudused kõrvaldada. Samuti koostas komisjon koos liikmesriikidega³⁶ 16 tegevuskava, et kõrvaldada puudused püügi registreerimisel, karistussüsteemides, riskijuhtimisprotsessides, andmete elektroonilises valideerimises / automaatsetes ristkontrollisüsteemides ja jälgitavusnõuetes.

74 Aastail 2015–2021 algatas komisjon 11 rikkumismenetlust (kohtumenetlust) liikmesriikide suhtes seoses suutmatusega täita tõhusalt lossimiskohustust, kontrollida oma välislaevastikku või kalapüüki, kohaldada tõsiste rikkumiste korral tõhusat karistussüsteemi või kontrollida saagi registreerimise ja kaalumise süsteeme.

ELi rahastatud projektid aitasid kontrollisüsteemi tugevdada

75 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist toetatakse seire-, kontrolli- ja jõustamistegevust, mille kogueelarve programmitöö perioodiks 2014–2020 oli 580 miljonit eurot.

76 Viimased andmed (2020. aasta lõpp) näitavad, et liikmesriigid valisid kontrollimeetmeteks 440 miljoni euro väärtuses tegevusi³⁷. Rahastamiskõlblikud

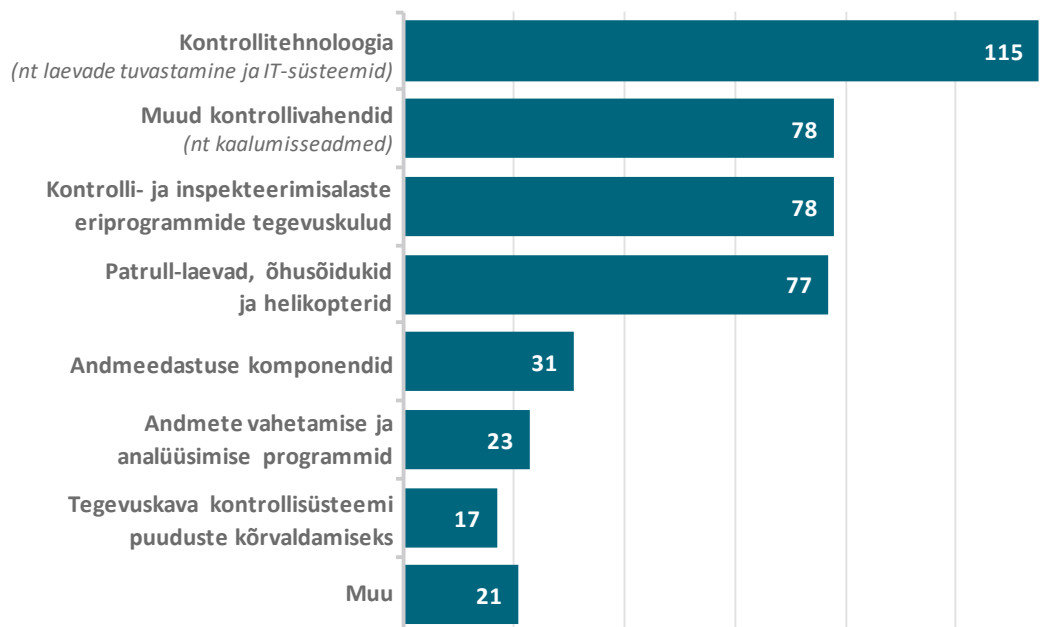
³⁵ Aruanne nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 kohaldamise kohta.

³⁶ Belgia, Bulgaaria, Küpros, Saksamaa, Eesti, Kreeka, Soome, Horvaatia, Itaalia, Leedu, Malta, Madalmaad, Rumeenia, Rootsi (kaks korda), Sloveenia.

³⁷ EMKFi 2020. aasta rakendamisaruanne.

meetmed hõlmasid kontrollitehnoloogia paigaldamist ja arendamist, patrull-laevade ja õhusõidukite ajakohastamist ja ostmist, tegevuskulusid ja uuenduslike kontrollitehnikate väljatöötamist (vt [joonis 10](#)).

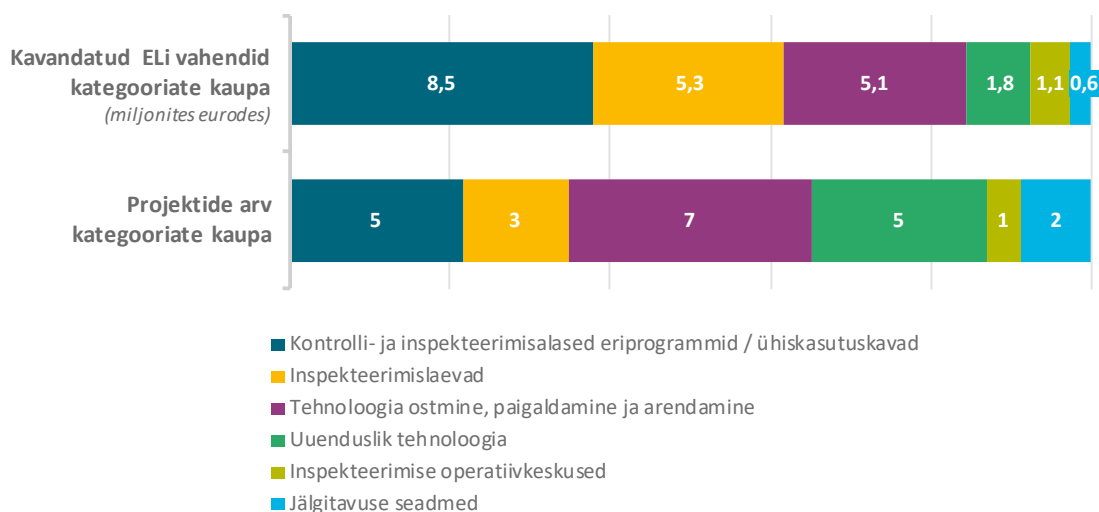
Joonis 10. ELi kulutused kontrollimeetmetele kategooriate kaupa (miljonites eurodes)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda, tuginedes EMKFi 2020. aasta rakendamisaruandele.

77 Moodustasime valimi 23 projektist kogusummas 27 miljonit eurot (ELi kaasrahastuse osa 22,4 miljonit eurot), mis eraldati kontrolli- ja jõustamismeetmetele Taanis, Hispaanias, Prantsusmaal ja Rootsis. Valitud projektid hõlmasid IT-arendust, patrull-laevu, uuenduslikku tehnoloogiat ja tegevuskulusid (vt [joonis 11](#)). 23-st valimisse kuulunud projektist 20-t rakendasid avalik-õiguslikud asutused ja kolme erasektori toetusesaajad.

Joonis 11. Valitud projektid kategooriate kaupa

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

78 Hindasime iga projekti puhul, kas eesmärgid vastasid vajadustele, mille korraldusasutus oli kindlaks määranud Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi riiklikes rakenduskavades, või kas eesmärgid vastasid ELi tasandi kontrolli- ja jõustamisprioriteetidele³⁸. Kontrollisime iga projekti dokumente, analüüsisime taotlusi, valikumenetlusi, rakendamist ja kulusid. Leidsime kõigil juhtudel, et valitud projektid olid kooskõlas riigi või ELi prioriteetidega ning aitasid tugevdada liikmesriikide kontrollisüsteeme.

79 Meie valimisse kuulunud viis projekti koguväärtusega 8,5 miljonit eurot katsid osa kuludest, mis olid seotud kontrolliasutuste osalemisega ühiskasutuskavades või konkreetsetes kontrollitegevustes. ELi vahenditest rahastati selliseid elemente nagu laevade hooldus, palgad ja patrull-laevade kütus. Küsitletud liikmesriikide ametiasutused kinnitasid, et ELi rahastamine on nende tegevuste toetamiseks hädavajalik. Kogu ELis võimaldasid ühiskasutuskavad 2020. aastal avastada 2351 rikkumist, nagu on selgitatud punktis 66.

80 Kolm projekti koguväärtusega 5,31 miljonit eurot olid seotud patrull-laevade soetamise või uuendamisega. See hõlmas uut patrull-laeva ja kuue mootori asendamist neljal Galicia rannavalveteenistuse laeval, samuti patrull-laeva renoveerimist Prantsusmaal kasutamiseks India ookeanis. Veendusime, et ametiasutused olid kulude

³⁸ Komisjoni rakendusotsus 2014/464/EL.

minimeerimiseks korraldanud pakkumismenetlusi ja laevu kasutati eelkõige kalanduskontrolliks.

81 Seitse projekti koguväärtusega 5,1 miljonit eurot olid seotud tehnoloogiaseadmete ostmise, paigaldamise ja arendamisega. See seisnes peamiselt kontrolliasutuste IT-investeeringutes, et aidata neil kontrolle paremini suunata ja läbi viia. Valitud projektid hõlmasid tehisintellekti mudelite kasutamist riskipõhiseks kontrolliks, veebisaidi väljatöötamist ebaseaduslikust kalapüügist teatamiseks ning mitmeid IT-süsteeme kalandusandmete analüüsimiseks ja jagamiseks. Meie küsitletud kontrolliasutused kinnitasid, et kõnealused vahendid on nende tegevuse jaoks kasulikud.

82 Valisime viis uuenduslikku projekti koguväärtusega 1,83 miljonit eurot, mille eesmärk oli leida kulutõhusaid viise kontrolli parandamiseks. *Joonisel 12* on esitatud neli neist projektidest.

Joonis 12. Innovatiivsed projektid ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks

Droonide kasutamine kalanduskontrollis

Droonid võivad aidata avastada kalapüüki või ebaseaduslikke lõkspüüniseid ranniku lähedal, järvedes või sisevetes. Kauglende võimaldavaid droone kasutatakse merel kontrolli tegemiseks aga harva. Kuigi nad võivad asendada kalleid mehitatud õhusõidukeid, peavad nad olema piisavalt vastupidavad, et lennata rasketes ilmastikutingimustes. Üks meie valitud projektidest puudutas konkreetse drooni katsetamist ebaseadusliku kalapüügi avastamiseks Prantsusmaal.

Satelliitseire laeva tuvastamiseks

Kõik kontrolliasutused kasutavad satelliite kõigi laevaseiresüsteemiga varustatud laevade tegevuse ja asukoha jälgimiseks. Sellistel juhtudel kasutatakse satelliite andmete edastamiseks merel. Ühes meie valitud projektis uuriti uuenduslikku viisi satelliitseire kasutamiseks Prantsuse Antarktilistel ja Lõunaaladel. Projektis kasutati Copernicuse programmi satelliidilt saadud pilte ja kasutati tehisintellekti ebaseaduslikult tegutsevate kalalaevade avastamiseks.

Autonoomne pealveelaev

Üks valitud projekt seisnes puhtal energial töötava autonoomse pealveelaeva projekteerimises ja katsetamises Hispaanias. Tänu paljudele anduritele saab see mehitamata laev teha ookeaniuuringuid, pakkudes rannikuvalvele diskreetset ja autonoomset seiresüsteemi.

Elektrooniline kaugseire

Üks valitud projekt seisnes elektroonilise kaugseire väljatöötamises ja katsetamises Taanis, et lossimiskohustust paremini kontrollida. 14 liikmesriigis on nüüd katsetamisel süsteemid, milles on ühendatud kaamerate ja detektorite kasutamine, et jäädvustada ja analüüsida laevade pardale toodud saagi kujutisi ning tagada, et kaaspüüki ei lastaks ebaseaduslikult vette tagasi.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

83 Muud valitud projektid hõlmasid konteinerite soetamist konfiskeeritud seadmete (nt ebaseaduslike püügivahendite) ladustamiseks, kalandusinspektorite tegevuskeskuste ehitamist ja eraettevõtjate investeeringuid jälgitavussüsteemidesse.

Liikmesriikide kehtestatud sanktsioonid varieeruvad ning ei ole alati hoiatavad

84 Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse preambulis tunnistatakse, et kalanduspoliitika eeskirjade pidevalt suur arv tõsiseid rikkumisi ELi vetes või ELi ettevõtjate poolt on suuresti tingitud liikmesriikide ebapiisavatest hoiatavatest sanktsioonidest. Selles lisati, et liikmesriikide sanktsioonide varieeruvus soodustas olukorda, kus ebaseaduslikud ettevõtjad valisid oma tegevuseks kõige leebemate sanktsioonidega liikmesriikide mereveed või territooriumi. Selle puuduse kõrvaldamiseks kehtestati määrusega sätteid sanktsioonide tugevdamiseks ja ühtlustamiseks kogu ELis.

85 Sanktsioone käsitlevaid ELi eeskirju kohaldatakse kõigi „tõsiste rikkumiste“ suhtes. Iga liikmesriigi ametiasutuse ülesanne on otsustada, kas konkreetset rikkumist tuleb pidada tõsiseks, võttes arvesse selliseid kriteeriume nagu tekitatud kahju, selle väärtus, rikkumise ulatus ja varasemad õigusrikkumised. Tõsised rikkumised on seotud ebaseadusliku tegevusega, nagu kalapüük ilma litsentsi või loata, saagist teatamata jätmine, kalapüük suletud piirkonnas või ilma kvoodita ning ebaseaduslike püügivahendite kasutamine³⁹. Tõsiseks rikkumiseks võib pidada ka lossimiskohustuse täitmata jätmist⁴⁰.

86 ELi eeskirjade kohaselt peavad liikmesriigid mis tahes tõsise rikkumise eest kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid. Üks peamisi põhimõtteid on see, et sanktsioonide üldise taseme arvutamisel veendutakse, et „nende abil on võimalik vastutavatelt isikutelt nende tõsisest rikkumisest tulenev kasum tõhusalt ära võtta“. Arvesse tuleks võtta ka kalavarudele ja merekeskkonnale tekitatud kahju suurust.

87 Võrdsete võimaluste edendamiseks kogu ELis kehtestati õigusaktidega tõsiste rikkumiste eest karistuste süsteem. Tõsise rikkumise avastamise korral peavad ametiasutused määrama kalalaevatunnistuse omanikule ja laeva kaptenile karistuspunkte. Määruses määratletud künnise ületamisel tunnistus peatatakse või tühistatakse.

³⁹ Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määrus.

⁴⁰ Kontrollimäärus.

88 2019. aastal korraldas komisjon uuringu kõigi liikmesriikide karistussüsteemide kohta ühise kalanduspoliitika eeskirjade rikkumise korral⁴¹. See põhineb liikmesriikide ametiasutuste poolt 2015.–2019. aasta kohta esitatud andmetel. Uuringus toodi esile arvukalt positiivseid tulemusi.

- Valdav enamik (92%) avastatud tõsistest rikkumistest viis uurimise või süüdistuse esitamiseni.
- 92% kõigist uuritud või süüdistuse saanud rikkumistest tõid kaasa sanktsioonid.
- Jõustamiseks kulunud aeg oli tavaliselt lühike, tõsiste rikkumiste korral kohaldati sanktsioone keskmiselt kümne kuu jooksul alates nende avastamisest. Liikmesriikidel, kes kasutavad pigem kriminaal- kui haldusmenetlust, kulus sanktsioonide kehtestamiseks rohkem aega.

89 Uuringus toodi esile ka arvukad lüngad sanktsioonide kohaldamisel liikmesriikides, mis vähendavad kontrollisüsteemi tõhusust ja võrdseid tingimusi. Lüngad on järgmised:

- „tõsiseks“ liigitatud rikkumiste osakaalu oluline erinevus, mis tuleneb riikide erinevatest kriteeriumidest. Seetõttu karistatakse selliste rikkumiste eest erinevalt;
- riikide õigusaktides ette nähtud trahvisummade märkimisväärne erinevus – maksimumsummad ulatuvad 1624 eurost (Rumeenia) 600 000 euronini (Hispaania) halduskaristuste puhul ning 10 224 eurost (Bulgaaria) kuni 16 000 000 euronini (Eesti) kriminaalkaristuste puhul. Sarnase rikkumise eest määratud trahvi keskmine summa varieerus vahemikus ligikaudu 200 eurot (Küpros, Leedu ja Eesti) kuni üle 7000 euro (Hispaania). Mõnes liikmesriigis, mille kalalaevastik koosneb suurtest laevadest või mis tegutsevad ELi vetest väljaspool (Kreeka, Leedu, Läti), on maksimaalsed trahvid püügikogustega võrreldes väga väikesed, mis tekitab kahtlusi nende proportsionaalsuse ja hoiatava mõju suhtes;
- mõned liikmesriigid (Küpros, Leedu, Rumeenia) annavad kergemate rikkumiste eest trahvi asemel sageli hoiatusi, mõned riigid (Taani, Hispaania) teevad seda aga isegi tõsiste rikkumiste korral;

⁴¹ Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the Common Fisheries Policy.

- o märkimisväärsed erinevused kaasnevate sanktsioonide rakendamises (nt kalandustoodete / ebaseaduslike püügivahendite konfiskeerimine, kalalaevatunnistuse peatamine), mida sageli kohaldasid vaid mõned liikmesriigid (Belgia, Taani, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaad);
- o karistuspunktide süsteemi kohaldamise suured erinevused: mõned liikmesriigid (Kreeka, Rumeenia, Horvaatia, Iirimaa) ei määra tõsiste rikkumiste eest kunagi karistuspunkte või teevad seda väga harva (mis on vastuolus [kalanduskontrolli määrusega](#)).

90 Tuginedes oma hinnangule uuringu tulemuste kohta ja oma audititööle, järeltame, et ELis ei kehti vaatlusaluses valdkonnas võrdsed tingimused. Kõige tõsisem on see, et mõnes liikmesriigis ei ole sanktsioonid proportsionaalsed rikkumistest tuleneva majandusliku kasuga ega ole hoiatava mõju tagamiseks piisavad. See on seaduskuulekate ettevõtjate suhtes ebaõiglane ja tekitab pideva rikkumise ohu.

91 Komisjoni 2018. aasta ettepanek kalanduskontrolli süsteemi läbivaatamise kohta sisaldas mitme muudatuse tegemist kehtivatesse õigusaktidesse, et liikmesriikides ühise kalanduspoliitika rikkumise eest määratavaid karistusi rohkem ühtlustada. Muudatused hõlmavad täpsemaid kriteeriume rikkumiste raskusastme kindlaksmääramiseks, teatavate rikkumiste automaatset kvalifitseerimist tõsisteks rikkumisteks ning standardsete miinimum- ja maksimumkaristuste kehtestamist tõsiste rikkumiste korral.

Järeldused ja soovitus

92 Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük kahandab kalavarusid, kujutades endast üht maailma suurimat ohtu mereökosüsteemidele, õõnestades jõupingutusi kalavarude säästvaks majandamiseks ja viies osa neist väljasuremise äärele. Ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemine peaks tagama ELi tarbijatele, et nende tarbitavad tooted ei ole saadud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist. Toote päritolu seaduslikkuse tagamine on küll vajalik, kuid ei taga iseenesest siiski seda, et toode on kestlikul viisil hangitud.

93 Uurisime ELi kulutusi ja meetmeid, mille eesmärk on ära hoida ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi saaduste jõudmist ELi kodanike toidulauale. Audit hõlmas kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete ELi importimise ärahoidmiseks ja liikmesriikide kontrollisüsteeme riikide laevastike ja vete kontrollimiseks.

94 Kokkuvõttes järeldame, et ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks kehtestatud kontrollisüsteemid on osaliselt tõhusad – ehkki need maandavad riski, vähendab nende tõhusust kontrollide ja sanktsioonide ebaühtlane kohaldamine liikmesriikides.

95 EL võttis 2008. aastal vastu ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määruse, millega kehtestati ELi püügi sertifitseerimissüsteem. Leidsime, et süsteem parandas jälgitavust ja tugevdas impordikontrolli (punktid 28–29). Sarnaste süsteemidega võrreldes on ELi süsteem oma ulatuse, nõutava teabe ning valideerimis- ja kontrolliprotsesside poolest kõige laiahaardelisem (punktid 30–34).

96 Liikmesriikide ametiasutused peaksid tegema riskipõhiseid kontrolle tagamaks, et kõigi imporditavate toodetega on kaasas kehtivad püügisertifikaadid, ning kontrollima igas sertifikaadis sisalduvat teavet. Leidsime, et liikmesriikide kontrollide ulatuse ja kvaliteedi olulised erinevused vähendasid süsteemi tõhusust ja tekitasid ohu, et ettevõtjad kasutavad ära nn kõige nõrgemat lüli (punktid 35–45).

97 ELi püügi sertifitseerimissüsteem on endiselt paberipõhine. Puudub kogu ELi hõlmav andmebaas, kuhu oleks kantud kõik liikmesriikidelt saadud püügisertifikaadid. See vähendab kontrollisüsteemi tõhusust ja tulemuslikkust ning tekitab pettuseohu. Komisjoni välja töötatud kogu ELi hõlmav digitaalne lahendus sai kättesaadavaks 2019.

aastal, kuid liikmesriigid ei kasuta seda. Kalanduskontrolli määrust muutva komisjoni ettepaneku eesmärk on muuta CATCH ELis kohustuslikuks (punktid 46–49).

98 Kui lipuriigi kontrollisüsteem on põhiaspektides puudulik, ei saa kinnitatud püügisertifikaadid tagada, et ELi eksporditavad tooted ei ole saadud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist. Ebaseaduslike toodete ELi turule jõudmise ärahoidmiseks on väga oluline koostööst keelduvate kolmandate riikide kindlaksmääramine kaardisüsteemi abil ehk neile nn punase kaardi andmine. Leidsime, et kaardisüsteem on osutunud kasulikuks ja käivitanud uuendusi enamikus asjaomastes kolmandates riikides. Ehkki kaardisüsteem mõjutab sageli riike, kelle kalakaubandus ELiga on minimaalne, pakuvad need riigid sageli mugavuslippu ja tekitavad seega ebaseadusliku kalapüügi ohu (punktid 50–63).

1. soovitus. Jälgida seda, et liikmesriigid tugevdaksid kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi ärahoidmiseks, ning võtta vajalikke meetmeid

Imporditud toodete kontrolli tõhustamiseks peaks komisjon tegema liikmesriikidega koostööd, et:

- a) jätkata püügi sertifitseerimissüsteemi digiteerimist ning töötada kontrollitegevuse toetamiseks välja automaatsed kontrollid ja riskihoiatused;
- b) teha liikmesriikidega koostööd riskide kindlakstegemise kriteeriumide ühetaolise kasutamise nimel ja jälgida, kas liikmesriikide kontrollid keskenduvad tuvastatud riskidele;
- c) jälgida, et liikmesriikide tehtavate kontrollide ulatus ja kvaliteet oleks riskide maandamiseks piisav, ja võtta puuduste kõrvaldamiseks vajalikke meetmeid.

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026

99 Liikmesriigid peavad kontrollima oma vetes toimuvat kalapüügitegevust, samuti nende lipu all sõitvate kalalaevade kalapüüki mujal. Andmed näitavad, et riikide kontrollidega tuvastati sageli ebaseadusliku kalapüügi juhtumeid, ehkki ligikaudu 75% kõigist teatatud rikkumistest avastati vaid kolme liikmesriigi ja Ühendkuningriigi kontrollidega. Saagi kohta valeandmete esitamine on ELi laevastiku kõige sagedasem rikkumine, millele järgneb püük suletud piirkondades või ilma kvoodita ning ebaseaduslike püügivahendite kasutamine. On piisavalt tõendeid selle kohta, et

lossimiskohustuse täitmise tagamine on keeruline ja et ebaseaduslik tagasiheide merel jätkub (punktid 64–69).

100 Komisjoni töö on ilmsiks toonud märkimisväärseid puudusi mõne liikmesriigi kontrollis saagi kaalumise, registreerimise ja jälgitavuse üle. Need puudused on põhjustanud ülepüüki ja saagist teatamata jätmist ning komisjon astub samme nende kõrvaldamiseks (punktid 70–74).

101 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist on toetatud seire-, kontrolli- ja jõustamistegevust, mille kogueelarve programmitöö perioodiks 2014–2020 oli 580 miljonit eurot. Moodustasime valimi 23 projektist, mis hõlmasid kontrolli- ja jõustamismeetmeid neljas liikmesriigis. Leidsime, et valimisse kuulunud projektid olid kooskõlas riigi või ELi kindlaksmääratud prioriteetidega ning aitasid kontrollisüsteemi tugevdada (punktid 75–83).

102 ELi raamistiku kohaselt peavad liikmesriigid mis tahes tõsise rikkumise eest kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid. Üks peamisi põhimõtteid on see, et sanktsioonide üldise taseme arvutamisel veendutakse, et „nende abil on võimalik vastutavatelt isikutelt nende tõsisest rikkumisest tulenev kasum tõhusalt ära võtta“ (punktid 84–87).

103 Valdav enamik avastatud tõsistest rikkumistest viis uurimise või süüdistuse esitamiseni, millele järgnes õigeaegne sanktsioon. Sarnaste rikkumiste eest määratud sanktsioonide suurus oli aga liikmesriigiti väga erinev. Riiklike süsteemide sanktsioonide kohaldamise võrdlus näitas võrdsete tingimuste puudumist ELis. Kõige tõsisem on see, et mõnes liikmesriigis ei ole sanktsioonid rikkumisest tuleneva majandusliku kasuga proportsionaalsed ega hoiatavad (punktid 88–91).

2. soovitus. Tagada, et liikmesriigid kohaldavad ebaseadusliku kalapüügi eest hoiatavaid karistusi

Komisjon peaks töötama ebaseadusliku kalapüügi eest määratavate hoiatava iseloomuga sanktsioonide süsteemi ühtse ja tõhusa kohaldamise nimel kõikides liikmesriikides,

- a) kontrollides, et liikmesriigid kohaldavad tõsiste rikkumiste korral sanktsioone;
- b) veendudes, et liikmesriikides kohaldatava sanktsiooni summa ei ole väiksem kui rikkumisest saadud majanduslik kasu ja et see on piisavalt hoiatav, et vältida korduvaid rikkumisi;
- c) kontrollides, kas karistuspunktide süsteemi kohaldamine liikmesriikides on ühtlustatud;

Soovituse täitmise tähtaeg: 2024

- d) võttes vajalikke meetmeid puuduste kõrvaldamiseks.

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026

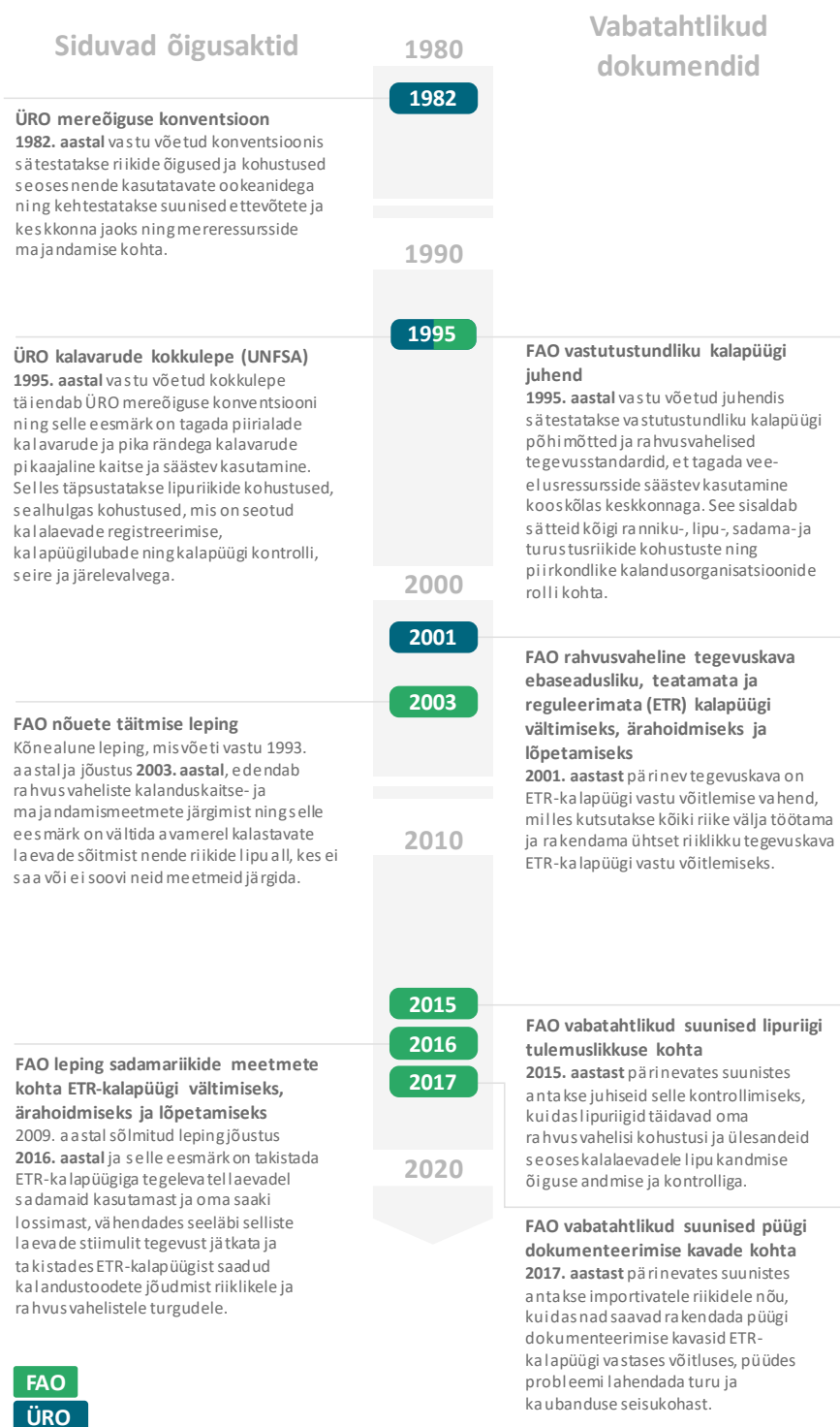
I auditikoda, mida juhivad kontrollikoja liige Joëlle Elvinger, võttis käesoleva aruande vastu 14. juuli 2022. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president
Klaus-Heiner Lehne

Lisad

I lisa. Rahvusvahelised õigusaktid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks

FAO

ÜRO

II lisa. ELi püügi sertifitseerimissüsteemi ning USA ja Jaapani sarnaste süsteemide võrdlusanalüüs

Katvus	Teabele esitatavad nõuded	Valideerimis- ja kontrollisüsteem
ELi süsteem on kõige üksikasjalikum: kõik kalandustooted peavad olema jälgitavad ja sertifitseeritud. - ELi süsteem hõlmab kogu loodusest püütud merekala nii töödeldud kui töötlemata kujul, mida imporditakse kolmandatest riikidest ELi turule (välja arvatud mõned tooted, mis on ebaseadusliku kalapüügi vastase võitluse seisukohast vähetähtsad) ja ELi riikidest, kui see reimporditakse pärast töötlemist väljapoole ELi. - USA mereandide seire programm (SIMP) hõlmab 13 liiki mereande, mis on tunnistatud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi ning mereandide pettuse suhtes kõige	ELi ja USA süsteemid sisaldavad ulatuslikke nõudeid teabele, mis võimaldavad üksikasjalikku jälgitavust. - Kõikides süsteemides on ette nähtud, et toodete kohta kogutakse põhiandmeid: laev, lipuriik, liik ja püütud kogus. - Ainult ELi ja USA süsteemides nõutakse teavet töötlemisjärgse kaalu kohta. - CCAMLRi süsteem on ainus, milles ei nõuta teavet täpse püügipiirkonna (piisab, kui märkida „avameri“ või rannikuriigi majandusvöönd) ning püügivahendite ja -meetodite kohta. - ICCATi ja CCSBT süsteemides ei nõuta teavet kalalaevatunnistuse, kalapüügiloa, laeva tunnusnumbri ega lossimissadama kohta.	ELi süsteemil on kõige põhjalikum valideerimis- ja kontrollimehhanism (lipuriigi poolne kinnitamine ja riiklike ametiasutuste kontrollid ELi sihtkohas). - USAs vastutavad importijad toodete seaduslikkuse tagamise eest. Lipuriigil ei ole mingit rolli ettevõtjate esitatud teabe valideerimisel. Kalanduskontrolli asutused viivad programmiga hõlmatud mereandide puhul läbi nii pistelisi kui ka sihipäraseid auditeid⁴⁷. - ELis peab igale saadetisele olema lisatud lipuriigi kinnitatud sertifikaat. Lisaks peavad liikmesriikide ametiasutused tagama, et imporditavatele kalandustoodetele oleks lisatud kehtiv püügisertifikaat, ning tegema riskipõhiseid kontrole. - Igal piirkondlikul juhtimisorganisatsioonil on oma kontrolli- ja

⁴⁷ Compliance Guide for the Seafood Import Monitoring Program.

Katvus	Teabele esitatavad nõuded	Valideerimis- ja kontrollisüsteem
haavatavamaks. See puudutab ligi poolt USA mereandide impordist⁴². Jaapan teeb praegu seiret nelja piirkondliku kavaga hõlmatud liigi üle: ringhoovuse tuun, harilik tuun, antarktika kihvkala ja patagooni kihvkala⁴³. Uue seadusega kehtestatakse püügi dokumenteerimise kord muude liikide jaoks, mida peetakse mereandide impordi seisukohast haavatavaks⁴⁴. Algselt kohaldatakse seda nelja liigi suhtes, edaspidi on võimalik kohaldamisala laiendada.	ELi süsteem on suuremas osas paberipõhine. USA süsteemis peavad importijad esitama põhiandmed riiklikus süsteemis, säilitades paber- või elektroonilised andmed. ICCAT ja CCAMLR kasutavad digitaalseid süsteeme⁴⁵, CCSBT ei ole aga veel täielikult digitaliseeritud⁴⁶.	valideerimiseeskirjad. Nii CCAMLR⁴⁸ kui ka ICCAT⁴⁹ nõuavad lipuriigilt püügi sertifitseerimist. Liikmed peavad tagama, et nende ametiasutused vaatavad läbi iga saadetise dokumendid. CCSBT⁵⁰ liikmed peavad tegema auditeid, sealhulgas inspekteerima laevu, lossimisi ja võimaluse korral turge, et valideerida dokumentides esitatud teave.

⁴² Report to Congress Efforts to Prevent Seafood Harvested through IUU fishing.

⁴³ A comparative study of key data elements in import control schemes aimed at tackling IUU fishing in the top three seafood markets.

⁴⁴ Japan to Require Catch Documents for Imports of Vulnerable Marine Species.

⁴⁵ Recommendation by ICCAT on an electronic Bluefin Tuna Catch Documentation Programme (eBCD).

⁴⁶ Resolution on the implementation of a CCSBT Catch Documentation Scheme.

⁴⁸ Conservation Measure 10-05 (2018), Catch Documentation Scheme for *Dissostichus* spp.

⁴⁹ Recommendation 18-13 by ICCAT on an ICCAT Bluefin Tuna Catch Documentation program.

⁵⁰ Resolution on the implementation of a CCSBT Catch Documentation Scheme.

Lühendid

CCAMLR: Antarktika vete elusressursside kaitse komisjon

CCSBT: ringhoovuse tuuni kaitse konventsiooni komisjon

EFCA: Euroopa Kalanduskontrolli Amet

EMKF: Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

ETR: ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata

FAO: ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon

ICCAT: Rahvusvaheline Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjon

Mõisted

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond: ELi fond, mis aitab kaluritel üle minna jätkusuutlikule kalapüügile ja rannikualade kogukondadel oma majandustegevust mitmekesistada.

Kaardisüsteem: ELi meetod, mille abil tehakse kindlaks kolmandad riigid, kelle ebaseadusliku kalapüügi tõkestamise meetmed on ebapiisavad, ning karistatakse neid ametliku hoiatusega (kollane kaart) või impordikeeluga (punane kaart).

Lipuriik: riik, kus merelaev on registreeritud.

Lossimiskohustus: nõue, mille kohaselt peavad kalalaevad teatavate liikide kogu saagi kaldale tooma ja sellest aru andma ning arvama selle kohaldatavatest kvootidest maha.

Majandusvöönd: mereala, mis asub vahetult väljaspool rannikuriigi territoriaalvett ja kus sellel riigil on teatavad ÜRO mereõiguse konventsioonist tulenevad õigused ja kohustused.

Piirkondlik kalandusorganisatsioon: valitsustevaheline organisatsioon, kellel on õigus kehtestada kalavarude kaitse- ja majandamismeetmeid rahvusvahelistes vetes.

Püügi sertifitseerimissüsteem: nõue, et kõigi ELi eksporditavate kalapüügisaadustega on kaasas kalalaeva lipuriigi kinnitatud sertifikaat, mis tõendab, et tegemist on seadusliku püügiga.

Ühine kalanduspoliitika: ELi kalavarude ja kalapüügi majandamise raamistik, mille eesmärk on tagada kalavarude jätkusuutlik majandamine ja kalapüügist elatuva elanikkonnale stabiilne sissetulek.

Ühiskasutuskava: kontrolli- ja inspekteerimiskord prioriteetsetes püügipiirkondades, kus kasutatakse liikmesriikide ühiseid kalavarusid.

Komisjoni vastused

<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Ajakava

<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=61941>

Auditirühm

Kontrollikoja eriaruannetes esitatakse auditite tulemused, mis hõlmavad ELi poliitikat ja programme ning konkreetsete eelarvevaldkondade haldamisega seotud teemasid. Auditite valiku ja ülesehituse juures on kontrollikoja eesmärk maksimeerida nende mõju, võttes arvesse tulemuslikkuse ja vastavuse riske, konkreetse valdkonna tulude ja kulude suurust, tulevasi arengusuundi ning poliitilist ja avalikku huvi.

Kõnealuse tulemusauditi viis läbi loodusvarade säästva kasutamise valdkonnaga tegelev I auditikoda, mille eesistuja on kontrollikoja liige Joëlle Elvinger. Auditit juhtis kontrollikoja liige Eva Lindström, keda toetasid kabinetiülem Katharina Bryan ja kabineti nõunik Johan Stalhammar, valdkonnajuht Paul Stafford, auditijuht Frédéric Soblet, auditijuhi asetäitja Paulo Faria ning audiitorid Katarzyna Radecka-Moroz, Radostina Simeonova ja Anna Zalega. Graafilisi materjale aitas koostada Marika Meisenzahl.

Vasakult paremale: Johan Stalhammar, Frédéric Soblet, Eva Lindström, Katharina Bryan ja Paul Stafford.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2022.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika on kehtestatud [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Reeglina on taaskasutamine lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Kontrollikojale kuuluva sisu taaskasutajad ei tohi moonutada algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotlema täiendavaid õigusi.

Kui luba on saadud, tühistab ja asendab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajatelt.

Joonised 3, 4, 5, 6, 8 ja 12, ikoonid: nende jooniste kujundamisel on kasutatud [Flaticon.com](#) ressursse. © Freepik Company S.L. Kõik õigused kaitstud.

Foto 1: © Euroopa Kalanduskontrolli Amet, 2005–2021.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Kontrollikoja logo kasutamine

Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

PDF	ISBN 978-92-847-8638-1	1977-5652	doi:10.2865/336223	QJ-AB-22-018-ET-N
HTML	ISBN 978-92-847-8657-2	1977-5652	doi:10.2865/301076	QJ-AB-22-018-ET-Q

Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük on üks suurimaid ohte mereökosüsteemidele, kahjustades kalavarude säästvaks majandamiseks tehtavaid jõupingutusi. Uurisime ELi raamistikku, meetmeid ja kulutusi, mille eesmärk on vältida ebaseaduslike kalandustoodete jõudmist ELi kodanike toidulauale. Kokkuvõttes järeltame, et ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks kehtestatud kontrollisüsteemid on osaliselt tõhusad – ehkki need maandavad riski, vähendab nende tõhusust kontrollide ja sanktsioonide ebaühtlane kohaldamine liikmesriikides. Soovitame komisjonil jälgida, et liikmesriigid tugevdaksid oma kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi tõkestamiseks, ning tagada, et liikmesriigid kohaldaksid ebaseadusliku kalapüügi suhtes hoiatavaid sanktsioone.

Kontrollikoja eriaruanne vastavalt ELTLi artikli 287 lõike 4 teisele lõigule.

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel +352 4398-1

Päringud: eca.europa.eu/et/Pages/ContactForm.aspx

Veebisait: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors